

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 39 (9344)

TRST, nedelja, 15. februarja 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodo« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

Zakaj šele po 30 letih?

Pred tržaškimi porotnim sodiščem se bo jutri začel proces zaradi hudih zločinov, umorov, ki jih je izvršila esesovska posebna skupina Einsatzkommando Reinhard v Rižarni od jeseni 1943 do konca aprila 1945. Po smrti A. Dietricha Allersa, vodje omenjene skupine, ki je izgubil življenje pri prometni nesreči lanskega marca v Münchnu, je ostal edini obtoženec Josef Oberhauser, poveljnik Rižarne, lastnik kavarne in natakar v Münchnu. Soditi mu bodo v odsotnosti, ker nihče ne zahteva, in ne bi niti dosegel, njegove ekstradicije, oziroma izročitve italijanskim sodnim oblastem. Za železno ogrado bi moralo biti toliko obtožencev, da bi bila prava gneča, toda na zatožni klopi ne bo nikogar. Nekateri so že umrli, drugi pa so nedosegljivi in nedotakljivi, celo zaščiteni, ker pač služijo interesom višjih krogov, do katerih ne seže roka italijanske pravice.

Ta praznina za železno ogrado v dvorani porotnega sodišča je zelo zgornja, kričeča in svarilna, toda ne zmanjšuje zgodovinskega, političnega in moralnega pomena samega procesa, do katerega smo prišli šele po tridesetih in več letih, po hudih ovirah, zapletljivih in pritiskih, da bi vse spravili v koš pozabe ad actas.

Pravica in resnica prej ali slej prideta na dan, se uveljavita. Toda ne stihijo, sami od sebe, kot dario od zgoraj. Sam proces, kakor tudi ohranitev Rižarne, kot nacionalni spomenik osvobodilnega boja, pomenita poraz tistih sil, ki bi hotele zatajiti hude zločine nacističnega okupatorja in njegovih pomagačev, ali pa prikriti tragično vsebino Rižarne in potvarjati zgodovinsko resnico o žrtvah in boju proti fašizmu in nacizmu, o narodnoosvobodilnem gibanju v naših krajih.

Zato pričakujemo začetek procesa o Rižarni z zadoščanjem in upanjem, da bo osvetlil ne samo nekatere zločine, krivde in skrivde, omejene le med mrke zidove Rižarne. Ob procesu, ki je do sedaj edini te vrste v Italiji, kot je bila Rižarna edina nacistično uničevalna taborišča v Italiji, se porajajo številna in košljiva vprašanja, ki so obnemuhljivo obtožila. Zakaj se po proces lahko začel šele po več kot tridesetih letih? Zakaj naj bi bil na zatožni klopi samo eden in edini obtoženec? Zakaj je bila Rižarna toliko let v pozabi? Zakaj se je šele z začetkom sodne preiskave začelo bolj sistematično zbirati gradivo in pisati o Rižarni? Mnogi, premnogi, so šele pred kratkim izvedeli, kaj se je tam dogajalo, kaj je počela skupina EK Reinhard, ne samo v Rižarni, kako je bila razporejena mreža njenih pomagačev.

Rižarna je zrcalo, je vest, je barometer Trsta. Takoj po koncu vojne, po zmagi nad nacifašizmom, je zaplaval veter hladne vojne. Marketeri nacistični zločinec in kolaboracionist je služil takratni Zavezniški vojaški upravi in raznim organom. O njegovih zločinih se ni smelo ničesar vedeti, pred sodišča pa so zganjali biše borbe in aktiviste. Zato je običajno v predalnih policijskih poročilih o najbi trih vreč pepela in človeških ostankih kosti pod ruševinami krematorija (6. decembra 1945). Zato je vojaška policija surovo napadla množico ob prvem pogrebu, decembra 1945. Zato so Rižarno spremenili v taborišče za begunce, ki so vse one same. Zato so z apnom prepletkali krvave madeže in na stotine napisov, zadnjih sporov žrtv o Rižarni.

Rižarna je barometer, pokazatelj političnih razmer. Zato so se, po prvih treh letih, krčili obiski in udeležba na spominskih svečanostih. Ko so se politične razmere izboljšale, ko osvobodilno gibanje ni bilo več na zatožni klopi, ko se je vedno bolj grozeče začel spet porajati fašizem, je tudi Rižarna prišla spet do veljave in je bila leta 1965 proglašena za nacionalni spomenik na pobudo esesdržavnega združenja bivših političnih internirancev ANED. Toda ča nikoder ni prišla resna pobuda za sodni postopek, ki bi ga sicer morala začeti sodna oblast, »ex officio«, če ne prej, ko smo imeli ZVU, vsaj od leta 1954 naprej.

Morda se to ni zgodilo, ker niso bila znana imena krivcev? Lahko bi začeli sodni postopek proti neznanecem. V jubilejni številki Primorskega dnevnika (26. 5. 1965) so bila, poleg sicer nepopolnega seznama žrtv Rižarne, prvič objavljena, na podlagi dokumentov In-

štituta za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani, tudi imena glavnih voditeljev in članov skupine Einsatzkommando Reinhard (Allers, Oberhauser, Otto Stadie, itd.). Po tej objavi so se za delovanje EK Reinhard v Trstu začeli zanimati nemški preiskovalni sodniki že ob koncu leta 1965, v Trstu pa se je začela sodna preiskava šele marca 1970.

Veliko zanimanje za proces in še večje zanimanje za zgodovino Rižarne ter osvobodilnega boja v naših krajih, zanimanje, ki ga opazimo zlasti pri mladini iz raznih krajev Italije ob obiskih v Rižarni, pri dopisnikih ter časnikarjih številnih časopisov in ilustriranih tednikov ter pri zgodovinarjih, ki zbirajo dokumentarno gradivo, je zelo razsejalno znamenje in spodbuda. Tako tudi sestava odvetniškega kolegija, ki zastopa svojce žrtve Rižarne in združuje italijanske ter slovenske odvetnike ter politično zajema ves ustavni lok.

Nočemo maščevanja, ampak iščemo pravico in zgodovinsko resnico s procesa, ki se bo začel jutri pred tržaškimi porotnim sodiščem.

ALBIN BUBNIC

Jutri začetek procesa o Rižarni

V hotelu Jolly je bila tiskovna konferenca ANED in odvetniškega kolegija, ki zastopa prizadete stranke. Na sliki: podpredsednik ANED, član višjega sodnega sveta senator Gianfranco Maris med svojim posegom

ODNOSI V KRŠČANSKI DEMOKRACIJI PO SESTAVI NOVE VLADE

Predkongresna dejavnost v ozračju sporov in spopadov med strujami

Forlani se predstavljajo kot glavni tekmecc Zaccagninija za tajniško mesto
Spor med Donat Cattinom in Andreottijem glede gospodarskega programa

RIM, 14. — Vlada je sestavljena in je že priselaga. Imenovani so bili tudi ministrski podtajniki. Sedaj se samo še pričakuje, kakšno programsko izjavo bo predsednik Moro dal v parlamentu v četrtek, ko bo najprej govoril v poslanski zbornici, nato pa v senatu. Moro je sicer že na delu. Imel je že prve sestanke in posvetovanja glede gospodarskega dela programske izjave.

V krščanski demokraciji pa se je sedaj vsa dejavnost preusmerila na delne kongrese stranke, na katerih se volijo delegati za vsedržavni kongres, ki se bo začel 19. marca. Tudi ob tej priložnosti mnogi voditelji krščanske demokracije ne morejo pozabiti, da je bila vladna kriza rešena na način, ki ne zadovoljuje mnogih od njih. Enobarva vlada, čeprav ima že vnaprej omejeno dobo živ-

ljenja, se bo znašla pod hudim pritiskom vseh ostalih političnih sil v parlamentu, tudi tistih, ki so ji zagotovile, da jo bodo podprle ali pa, da se bodo vzdržale pri glasovanju o zaupnici. To bo sedaj pritisk tudi na krščansko demokracijo prav v predkongresni dobi.

Zato je glasilo KD »Il Popolo« danes v članku, ki ga je objavilo v zvezi s petkovim uvodnikom, rehabilitiralo Donat Cattina in Andreottija kot člana nove vlade. V bistvu je »Il Popolo« večeraj namigoval, da bi morala tudi omenjena dva ministra ravnati tako, kot je ravnal bivši notranji minister Gui. Kot je znano, so italijanski časniki nedavno obirno pisali, da sta Donat Cattin in Andreotti vpletene v zadevo podkupovanja CIA, kar sta ministra vedno odločno zanikala. Ostaja pa še vedno odprt spor med Donat Cattinom in Andreottijem glede gospodarskega programa, ki ga je sestavil Moro. Gre predvsem za načrt o gradnji novih električnih central.

Dolga vladna kriza in način, kako je bila rešena, sta zrahljala enotnost, ki naj bi se ustvarila okrog novega tajnika stranke Zaccagninija. Mnogi so pričakovali, da bo znal Zaccagnini dati ne samo stranki, ampak tudi vladni nov obraz. Po sestavi vlade, ki ni nič drugega kot potrditev ministrov in ministrskih tajnikov prejšnje vlade, res ni mogoče govoriti o »novem obrazu« krščanske demokracije, pravijo nasprotniki Mora in Zaccagninija. Zaradi tega si posamezni voditelji pripravljajo osnovo za prihodnji kongres v ostrem boju med strankinimi strujami.

Po nekaterih podatkih, naj bi si Zaccagnini že zagotovil od 50 do 60 odst. delegatov na kongresu. Toda ta njegova moč se je v zadnjih dneh precej zmanjšala. Nasprotna stran postaja vedno bolj napadalna in se je začela seljati zbirati okrog obrambnega ministra Forlanija. Zaccagninija torej podpirajo morotejci, struja »forze nuove«, del dorotejcev in basistov z Rumorjem, Tavianiem, Gullottiem in Colombom na čelu. Na strani Forlanija pa so večina dorotejcev, andreottijevci, nekateri basisti z De Mitom na čelu in seveda vsi fanfanjevci. Med drugim si je Forlani ustvaril tudi svojo strujo.

Do prvega odkritega spopada je prišlo danes na deželnem kongresu v Markah, kjer je poslanec De Croci dejal, da »bo moral vsedržavni kongres poudariti resnično naravo stranke, naravo, ki je krščanski demokraciji omogočila, da je bila v vseh povojnih letih privilegirana s govorniki na demokracičnem področju.« Na to stališče je na istem kongresu odgovoril Forlani, ki pa je dejal, da je treba stranko »popolnoma prenoviti«. Ta prenovitev, je dejal Forlani, se na naša predvsem s »spodobnost in obveznost, krščanske demokracije, da se enotna zbere okrog izvoljenega tajnika«. Forlani je poudaril, da je to vprašanje osnova za vse

drugo delo v stranki in za vse druge morebitne spremembe, ki se nanašajo na osebo, sestavo vlad, način organizacije in na splošno strankino dejavnost. Zato Forlani ni popolnoma odklonil katerega koli sodelovanja s komunistično partijo, ampak je dejal, da se politika krščanske demokracije ne sme izpostavljati dvomnemu tolmačenju. Zaprta mora biti do MSI in iskati mora najširši odnos solidarnosti z ljudskimi in demokracičnimi silami z drugačnega strategije, ki bo postavila stranko kot tekmecc komunistične partije.

RIM, 14. — Mladinska federacija KPI je izrazila zadovoljstvo za uspeh enotnih levčarskih list na volitvah v glavnih italijanskih vseučiliščih, predvsem pa v Rimu in Milanu.

PO SPREJEMU V OAE

Nova diplomatska priznanja zakonite vlade LR Angole

Vlado v Luandi sta priznala Egipt in Maroko - Posvetovanja v krogih EGS KPI zahteva, naj rimska vlada prizna Neto režim - Problem beguncev na Jugu

LUANDA, 14. — Vest, da so redne čete zakonite vlade ljudske republike Angole, ki je predseduje Agostinho Neto osvobodile že tri četrtine celotnega državnega ozemlja in razbile tudi na južni fronti secesionistično vojsko UNITA Jonas Sawimbija ter dejstvo, da je Organizacija za afriško enotnost priznala vlado v Luandi, spodbujata razne afriške in evropske države k navezavi diplomatskih odnosov in normalizaciji odnosov z LR Angole.

V Kairu so, na primer, sporočili, da je Sadatova vlada sklenila priznati LR Angolo, pri tem pa se sklicujejo na sklep OAE. Kairska vlada ni gledala doslej s prevleko simpatijo na MPLA Agostinha Neto, prej je celo podpirala Sawimbijevo secesionistko, sedaj pa očitno kaže, da noče več igrati na zgrešeno karto.

V Rabatu so prav tako sporočili, da bo vlada kralja Hasana priznala v najkrajšem času vlado v Luandi in navezala z njo redne diplomatske stike.

Tudi v Evropi se nekaj premika. V bruselskih krogih EGS se širijo govorice, da se zahodnoafriške vlade posvetujejo, da bi s skupnim aktom priznale vlado v Luandi in tako normalizirale odnose z Angolo. Pri tem gre računati tudi na ogromne gospodarske interese, ki jih Evropa ima v Angoli, saj velja za eno izmed afriških držav, ki je najbogatejša na surovinah, predvsem pa na naftri. V Italiji so poslanci KPI že

RIM, 14. — Resnici na ljubo spada že v »pravila igre«, da se v Italiji v določenem trenutku začnejo škandalizirati zapletati in zavijati v meglo čedalje večjih in nerazumljivih protislovij, kjer je jasno samo eno, in sicer, da se resnica oddaljuje in da lahko krivci računajo prav na to zmedo. Zapisali smo že, kaj se je zgodilo na rimskem sodišču, ko so odkrili, da je dokumentacija »komisije Church« prispela v Italijo grobo okrnjena in dejansko nerazumljiva. Sodniki so se znašli v taki zgaati, da napovedujejo celo zasliševanja časnika v upanju, da morda oni razpolagajo z izvirnimi dokumenti. Prav tako je prišlo na dan, da se v Rimu preiskali razne sedeže predstavnikov ameriške družbe »Lockheed« v Italiji, odvjetnika Lefebvrea, pri tem

pa so izpustili enega izmed uradov. Nekateri trdijo sedaj, da je morda dokumentacija, ki je bila v tem uradu, že izgubljena na varno. In to še ni vse. Da bo zmeda za res popolna so se oglasili radikali Marca Pannelle, ki trdijo, da je minister Luigi Gui povsem nedolžen in da je družba »Ikarja«, preko katere naj bi on in z njim njegova stranka prejeli vsoto 78 tisoč dolarjev, zabeležila ta denar kot »provizijo za ministra« samo zato, da bi se izognila plačevanju davkov v ZDA.

Po mnenju radikalcev je torej ta del škandala lo »prevara«, ki nima v sebi nič političnega. Pri tem navajajo bogato dokumentacijo, za katero se ne ve, od kod so jo prejeli, vendar se zdi, da meče vse to novo temno senco na vso preiskavo. Govor je o

zgrešenih datumih na potrdilih o vplačilu in podobno. Po mnenju radikalcev je vsa kriv pripis na enem izmed potrdil, kjer je nekdo na roko pripisal, da je vsota namenjena »obrambenemu ministru in njegovi skupini«. Družba »Ikarja« prav to tezo potrjuje z objavo tiskovnega sporočila, kjer utemeljuje, da je pač mednarodna družba za industrijske konzulente in da je za svoje usluge prejela pošteno plačilo. Tistih 78 tisoč dolarjev, namreč. Gui, po mnenju »Ikarie«, nima pri tem nobenega opravka. »Ikarja« napoveduje tudi, da bo njen ravnatelj, Luigi Olivio, sodno ukrepal proti vsakomur, ki bi se upal dvomiti v njene trditve.

Znailno je, da ni ravnatelj »Ikarie« povsem nepoznata oseba. Luigi Olivio je namreč brat demokratskega poslanca Marcela Olivija, ki je član komisije za parlamentarne preiskave. »Ikarja« je registrirana v Vaduzu, prestolnici »gostoljubnega« Lichtensteina.

Rimska sodna kronika vsakekore beleži dva dogodka: preiskavo namestnika državnega pravdnika Martelle v sedežu obrambnega ministrstva, kjer je dal zapleteno vso dokumentacijo o nakupu letal »Cherules« družbe »Lockheed« in pa boizen državnega pravdnika dr. Siota, ki je onemogočila zaslišanje odvjetnika Ovidia Lefebvra, ki velja za ključno osebnost »škandala Lockheed«.

V ZDA medtem odpirajo »Pandorino vazo«, saj je komisija za nadzorstvo tuje trgovine in davščin (SEC) dala vedeti, da je zadnje čase odkrila nič manj kot 50 »črnih fondov« pri raznih podjetjih, ki so podkupovali tuje odjemalce, v glavnem državne organe in funkcionarje. Med temi omenja tudi letalski družbi »Boeing« (ki je prodajala svoj »jumbo«) in McDonnell - Douglas, ki je civilne letalske družbe za zahodnega sveta nasitila s svojimi letali vrste DC.

Poleg tega raziskujejo v Washingtonu primer dveh petrolejskih družb — »Phillips Petroleum« in »Occidental Petroleum«. Prva naj bi imela »črni sklad« 2 milijonov in 800 tisoč dolarjev, s katerim je financirala »volilne kampanje prijateljskih strank v tujini«.

Javnost se morda sprašuje, kako to, da danes na »tekočem traku« odkrivajo v Ameriki škatle in od »zadeve CIA« dalje na debele »perejo umazano perilo«. Očitno je, da v ZDA ne skrbje preveč za svoje zaveznike in da je to »pranje« del predvolilnega spopada v okviru predsedniške kampanje. »Škandal Watergate« je pokopal Nixona, ostali pa naj bi pokopali — vsaj v strategiji demokratske opozicije, ki se bori za Belo hišo — Forda z vso republikansko administracijo. Če pa pri tem »sekanju gozda« letijo tudi trske v tujini, verjetno ni ljudem v Washingtonu veliko mar,

KOMENTAR DIPLOMATSKEGA UREDNIKA TANJUGA

Pred obiskom Džemala Bijedića v Franciji, Belgiji in Luksemburgu

Utrjevanje rezultatov helsinske konference - Problem neuravnovešene zunanjetrgovinske bilance med Jugoslavijo in Zahodno Evropo

(Od našega dopisnika)

BEograd, 14. — Predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bijedić bo v ponedeljek krenil na kraje državniško potovanje po zahodni Evropi. Najprej bo na tridnevnem uradnem obisku v Franciji, nato pa bo uradno obiskal se Belgijo in Luksemburg. V Parizu bo obiskal tudi sedež organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj OECD, v Bruslju pa sedež evropske gospodarske skupnosti. V jugoslovanskih uradnih krogih pripisujejo temu Bijedićevemu potovanju velik pomen, z zanimanjem pa predsednika pričakujejo tudi v zahodnoevropskih prestolnicah, ki bo obiskal.

Diplomatski urednik Tanjuga v današnjem komentarju pred Bijedićevim potovanjem med drugim poudarja, da Jugoslavija kot socialistična in neuvrščena država deluje na evropskem političnem prizorišču z namenom, da bi tu-

kaj, na tleh »stare celine«, uresničili kar je mogoče široko mednarodno sodelovanje in da bi odpravili ovire, ki izhajajo iz še vedno obstoječega stanja na integracije in bloke. Sklepi iz Helsinkov glede tega obetajo napredek medevropskega sodelovanja in utrditev varnosti v Evropi in svetu.

Iz Tanjugovega komentarja je mogoče razbrati, da je potovanje predsednika zveznega izvršnega sveta Bijedića v Francijo, Belgijo in Luksemburg sestavni del širše politične akcije, ki se je lotela Jugoslavija po konferenci v Helsinkih in v letu neposrednih priprav na vrhunski sestanek državnikov neuvrščenega sveta v Colombu. Bijedićeva pot je, kot piše Tanjugov diplomatski urednik, usmerjena k državam, ki so članice ekonomske integracije Zahoda in vključene — z izjemo Francije — v blokovski skupino. »Ne glede na takšno usmeritev teh zahodno-

evropskih držav so srečanja te vrste nujnost časa, v katerem živimo: »to je prispevek boljšemu razumevanju med državami z različnimi sistemi, hkrati pa se uveljavljajo tudi pogoji za odpravljanje kriznih območij svetovne politike, ki so vedno potencialna žarišča spopadov«, ugotavlja Tanjug.

Srečanja Džemala Bijedića s premierom Francije Chiraom, Belgije Tindemansom in Luksemburga Thoronom bodo priložnost za vsestransko izmenjavo mnenj o mnogih aktualnih vprašanjih iz mednarodnega življenja in tudi o dvostranskih odnosih Jugoslavije s temi državami. Tanjugov diplomatski urednik opozarja, da ima Jugoslavija s Francijo, Belgijo in tudi drugimi članicami skupnega trga precej neuravnoteženo bilanco na gospodarskem področju. Celoten deficit Jugoslavije v menjavi s članicami EGS presega dve milijardi dolarjev, Jugoslavija pa s svojim izvozom v države skupnega trga pokriva komaj 30 odstotkov svojega uvoza. To bo ena od tem Bijedićevih pogovorov s francoskimi, belgijskimi in luksemburškimi predstavniki in na sedežu EGS.

Kot poročajo iz Pariza, tokrat tudi Francija ugotavlja nevedrnost neskladja med vse boljimi političnimi odnosi na relaciji Pariz - Beograd in neustreznim gospodarskim sodelovanjem, ki za politični stiki očitno zaostaja. Medsebojno politično sodelovanje je doseglo pomemben napredek, meni agencija Tanjug v poročilu iz Pariza, po lanskem obisku francoskega zunanjega ministra Jeana Sauvagnarguesa v Jugoslaviji. Bijedićev obisk pa naj bi sodeč po pripravah naj v Parizu in po predhodnih izjavah najvišjih francoskih predstavnikov zaznamoval pomemben kazip za nadaljnji razvoj prijateljskih odnosov in bolj vsebinskega sodelovanja med Jugoslavijo in Francijo. V Parizu tudi poudarjajo, da bo predsednik jugoslovanske vlade obiskal Francijo preden bo (menda na jesen) predsednik francoske republike Valéry Giscard d'Estaing odpoval v Beograd. V belgijskih uradnih krogih pa tako z zanimanjem pričakujejo prihod jugoslovanskega premiera Bijedića. Kot je izjavil namestnik zunanjega ministra Etienne Davignon v pogovoru z skupino jugoslovanskih časnikov, belgijski uradni krogi menijo, da bo zelo koristno s predsednikom jugoslovanske vlade proučiti najbolj aktualna dogajanja v svetu, zlasti popuščanje napetosti po Helsinkih, možnost trajne rešitve krize na Bliznjem vzhodu in nadaljevanje tokove konference »Sever-Jug«. Belgija, mislim pa, da tudi Jugoslavija, ugotavlja, da po Helsinkih vse ne gre z želeno hitrostjo, je izjavil Davignon, »toda še naprej se zavzemamo za nadaljevanje začete procesa popuščanja v svetu in zlasti v Evropi«.

Predsednika zveznega izvršnega sveta Džemala Bijedića bodo na potovanju v Francijo, Belgijo in Luksemburg med drugim spremljali predsednik izvršnega sveta pokrajine Vojvodine Nikola Knežić, član zvezne vlade Janko Smole in namestnik zveznega tajnika za zunanje zadeve Lazar Mojsav.

VLADO BARABAŠ

General Obasanjo novi državni poglavar v Nigeriji

LAGOS, 14. — Poskus državnega udara »mladih častnikov«, ki jih je vodil sedaj zaprt polkovnik Dimka, je popolnoma propadel, tudi zato, ker ni užival podpore vojaških enot v drugih pokrajinah Nigerije. Uspešno je samo ubiti državnega poglavarja, generala Mrtalo Muhammeda, čigar truplo so že pokopali v Kani in oklicali enotensko žalovanje.

Višji vojaški svet je medtem že imenoval novega državnega poglavarja. To je Muhammadu Buhari, namestnik, dosedanjí načelnik glavnega štaba vojske, general Olunsegun Obasanjo. Novi državni poglavar je zaslovel pred nekaj leti, ko je kot zmagovalac podpisal akt o predaji secesionistov iz Biafre.

TEL AVIV, 14. — V Jerihu in Nablusu, na zasedenem palestinskem ozemlju, so Izraelci oklicali zasedeno stanje, da bi zatrli stavko in demonstracije proti okupatorjem, ki jih je organiziral domaće palestinsko prebivalstvo.

OB OBLETNICI SMRTI VELIKEGA PESNIKA

Številne Prešernove proslave na slovenskih osnovnih šolah

Prešerna so se spomnili na osnovni šoli pri Sv. Ani in na šoli s celodnevno zaposlitvijo v Šempolaju

Te dni, ko Slovenci praznujemo svoj kulturni praznik, se posvotimo proslavi. Tudi osnovnošolski otroci pri Sv. Ani so preteklo soboto počastili spomin velikega pesnika Franceta Prešerna. V telovadnici, ki je bila za to priložnost zelo okrasena, so otroci ob navzočnosti staršev in učiteljev pridelali bogat program.

Kot prvi so nastopili učenci III. razreda in govorili o Prešernovem življenju, o njegovi mladosti in delu. Kaj so rojenice napovedale ob rojstvu pesniku? To pesem so recitali učenci V. razreda. Pesem »Vrba«, ki jo skoraj vsak Slovenec pozna, je z občutkom recitala Merica Zlobec, pesem o »Percu« pa je recitala Martina. Kakšna je bila Prešernova zunanost po pripovedanju hčerke Ernestine so nam povedali učenci V. razreda. Sledile so še »v spomin Valentinu Vodniku« in »Orglar«, ki sta ju recitala učenca IV. razreda: »Zdravljico« podal III. »Nuno in Kanarčka« pa V. razred. Uvod iz najlepše pesnitve, »Kriša pri Savici«, so skupno in zelo lepo recitali učenci IV. in V. razreda, fantje iz III. razreda pa so korigirano nastopili z recitacijo »Sodaske«.

Res, da so Prešernove poezije nekoliko zahtevne, toda naši otroci so ponosni, da znajo katero na pamet. Učenci I. in II. razreda so se kar dobro odrezali z pesmicama »Pesniku Prešernu« in »Tudi mi učenci mladi«: »Slovo od mladosti« je recital Andrej Raini, Tatjana in Andrej sta recitala pesem »Od želene ceste«, Marko »a Magistrala« iz Sonetnega venca.

Proslava se je končala s petjem Prešernove »Zdravljice« in pesmi »Pesniku Prešernu« pod vodstvom učiteljice Klare Sturman. Vse točke je povezovala učenka Manuela Starc.

Vsem otrokom in njihovim poštvalnim učiteljem iskrena hvala za tako lepo uspešno proslavo. V imenu Zdrženja staršev Klara Starc

Tudi na šempolajski osnovni šoli s celodnevno zaposlitvijo so v petek popoldne počastili spomin velikega slovenskega pesnika Franceta Prešerna. Prireditelji, kateri je prisostvoval ravnatelj Tavčar, učna osebje ter veliko število staršev in vaščanov, se je odvijala v veži šolskega poslopja. Po ugodnem pozdravu dveh učencev je v prvem delu povelj zbor zapev več pesmi pod vodstvom poštvalne učiteljice Bitezničke. V drugem delu pa so vsi učenci šole ob predavanju diaprojektov opisali življenjsko pot, delo in kraj tega velikega kulturnika.

Proslava se je končala s petjem Prešernove »Zdravljice« in pesmi »Pesniku Prešernu« pod vodstvom učiteljice Klare Sturman. Vse točke je povezovala učenka Manuela Starc.

Kriško prosvetno društvo Vesna priredi danes popoldne v Ljudskem domu v Križu prvo srečanje s slovenskimi zamejskimi ustvarjalci. Na sporedu je srečanje s skladateljem Ignacijem Oto, z likovnikom Kladivom Palčičem in z književnikom Miroslavom Košuto.

Prosvetno društvo Vesna je ob tej priložnosti pripravilo zelo bogat spored, ki obsega pevsko točko, recitacijo in film, v katerem bo znani slovenski filmski amater Aljoša Žerjal predstavil slikarja Kladivja Palčiča. Ves spored bo seveda obsegal dela slovenskih zamejskih ustvarjalcev. Nastopili bodo trije pevski zbori, Valentin Vodnik iz Doline, Vesna in kriški dekliški zbor, ki bo pod vodstvom skladatelja izvajal sedem pesni, ki jih je uglasbil Ignacij Oto. Spored pa se bo pričel z Vrabčevim Zdravico, ki jo bosta podala združena pevka zbor Vesna in Valentin Vodnik pod vodstvom domačega pevovodje Frančka Žerjaka. Drugi del sporeda pa bo obsegal recitacije pesmi Miroslava Košute, ki jih bodo podali domači recitatorji Sonja Bezin, Nikola Tence, Kristina Guštin, Luciana Košuta, Branko Suklić, Suzana Žerjal, Dario Tence, Miran Košuta, Ildgarda Košuta, Miran Košuta, D. Košuta in A. Dovšak; podajanje

Obsoja negativni odnos tržaške občinske in pokrajinske uprave ter deželne vlade do slovenske narodne skupnosti. Zahteva od pristojnih oblasti ter vseh demokratičnih političnih sil, da se dokončno prizna slovenski manjšini tista zaščita, ki ji pripada po ustavi ter po mednarodnih obveznostih italijanske države.

Izraza svojo solidarnost z vsemi političnimi silami in družbenimi ustanovami, ki se borijo za zakonite pravice slovenske manjšine v Italiji.

Lojzka in Josip Škabar slavita zlato poroko

V torko so imeli na Opčinah pri Škabarju veliko slavo. Lojzka in Josip Škabar sta praznovala visok jubilej, zlato poroko.

Koliko časa je že poteklo od tiste daljine 10. februarja 1926. Slavlencema se zdi, da je bilo to večer. Vendar, ko pomisli na žalostne in vselej godokoke, ki so se prepletali skozi celih pet desetletij skupnega življenja, se zavzeta, da je njun jubilej res vredno slaviti.

Pepi Škabar se je rodil v Velikem Repnu in je, po končani ljudski šoli, moral v poklic. Pri Gorjupu na Proseku je začel poklic trgovca, ki ga je potem opravljal celih šestdeset let. Leta 1920 se je zaposlil pri Draskovihih na Opčinah, vendar ni izgubil stika z rojstno vasjo in se je leta 1926 poročil z Lojzko Škabar, ki je bila prav tako iz Velikega Repna.

Bila so huda leta, vendar sta se Pepi in Lojzka vestno oprijela dela. Leta 1937 se jima je končno uresničila želja: v središču Opčin sta si zgradila hišo v prijetnih prostorih, ki sta si uredila trgovino in stv. V teh letih je Lojzka povila Pepiju dve hčerki in dva sinova. Dva sta umrla kmalu po porodu, medtem ko sta Edko in Irma razveseljevala starše. Smrt pa je ponovno segla v družino. Kruta usoda je izrgala iz rok staršev edinega sina Edka, ki je aprila 1944 komaj sedemnajstleten, padel pod bombami.

Za Pepijo in Lojzko je bil to hud udarec: mislila sta, da se je pred njima zrušil ves svet, vendar sta premagala tudi to bolečino, ki pa je v njihovi sreči zapustila neželjivo rano. Nadajevala sta se marljivim delom, pri tem pa jima je

Ob 50. obletnici poroke

JAKOMINE in AVGUSTA PAHORJA

jima želijo še mnogo let srečnega skupnega življenja

sin Karlo, hčerki Ida in Marija, snaha, zeta in vnuki

turnika. Za zaključek pa je šolski zbor zapev dve Prešernovi pesmi »Pod oknom« in »Zdravljico«. Pesem je lepo zadenela med navzoče, ki so se z burnim aplavzom zahvalili nastopajočim in predvsem učnemu osebju za veliko poštvalnost, ki je potrebna pri organizaciji teh prireditev.

Jubilejni Kraški pust 76

Z vrtočlovo brzino se bliža obisk kralja Pusta K. Vaški pustni odbori so pospešili priprave alegoričnih vozov, da bo vse nared za letošnji jubilejni 10. pustni sprevod.

Osnredni pustni odbor, da bi bil kos prevzeti nalogi, sklicuje za to, torko, 17. t.m. ob 20.30 na sedežu na Narodni ul. 188, širši sestanek vseh starih in novih openskih sodelavcev za porazdelitev preostalih delovnih obveznosti.

Danes, 15. t.m., ob 18. uri v kinodvorani v Bazovici

PD VESNA priredi srečanje s slovenskimi ustvarjalci

Domačemu občinstvu bodo predstavili skladatelja Ignacija Oto, likovnika Kladivja Palčiča in književnika Miroslava Košuto

PD VESNA priredi ob slovenskem kulturnem prazniku, danes, 15. t.m. ob 17.30 v Ljudskem domu v Križu

PRVO SREČANJE S SLOVENSKEMI USTVARJALCI

Na sporedu je srečanje s skladateljem Ignacijem Oto, z likovnikom umetnikom Kladivjem Palčičem in z književnikom Miroslavom Košuto. Nastopajo recitatorji in Aljoša Žerjal, ki bo predvajal svoj film o Kladivju Palčiču. Režija Soča Košuta - Hafner.

dveh pesmi ob priključu spremila Majda Terčon. Spored, ki ga je režirala Soča Košuta - Hafner in ki ga bodo povzročili v celoto napovedovalci Norma Trejčak, Jurij Žerjal in Kristina Pahor, se bo začel z nastopom moškega in dekliškega zbora, ki bosta podala kriško himno.

Delovanje združenja staršev pri Sv. Ivanu

9. februarja 1976 se je sestel odbor združenja staršev osnovne šole Oton Zupančič pri Sv. Ivanu na prvi seji po obnem zboru. Odbor je najprej izbral za predsednika dr. Danila Sedmaka, za podpredsednico Ondino Tavčar in za tajnico Jadranko Pahor. Pri obravnavi tekočih problemov, je sklenil, da bo še v tem letu s pomočjo socialne delavke poskušal rešiti nekaj težav. Poleg tega je sklenil, da bo zaradi boljše povezave in uspešnejšega sodelovanja s starši otrok otroškega vrtca, kooptiral dva njihova zastopnika. V okviru teh prizadevanj odbor namerava organizirati še v tem mesecu sestanek z vsemi starši otrok otroškega vrtca.

Na koncu se je odbor soglasno odobril resolucijo, v kateri zahteva enakopravnost slovensčine v javnem življenju in zlasti njeno vsestransko uveljavitev v šolski upravi.

PD «V. VODNIK» - DOLINA vabi na ogled razstave A. ČERNIGOJA v Torkli:

danes, 15. t.m., od 10. do 12. ure in od 15. do 17. ure; v sredo, 18. t.m., od 19. do 21. ure; v petek, 20. t.m., od 19. do 21. ure; v soboto, 21. t.m., od 19. do 21. ure; v nedeljo, 22. t.m., od 10. do 12. in od 15. do 17. ure.

SLOMSKOV DOM - BAZOVICA organizira srečanja o zakonskem življenju. I. predavanje bo v torek, 17. t.m., ob 20.30 na temo

LJUBEZEN VEČNI PROBLEM CLOVEKA

Predavateljica Majda Musek iz Ljubljane, socialna delavka.

Ob 50. obletnici poroke

JAKOMINE in AVGUSTA PAHORJA

jima želijo še mnogo let srečnega skupnega življenja

sin Karlo, hčerki Ida in Marija, snaha, zeta in vnuki

V Piranu je umrl učitelj Vladimir - Mirko Kodrič

V ponedeljek, 10. t.m., se je v jutranjih urah izteklo v piranski bolnišnici življenje učitelja Vladimira (Mirka) Kodriča. Trodružje je kljuboval zavratni bolezni in ostal do kraja pri polni zavesti. Njegova življenska pot je bila razgibana: doživljal je usodo mnogih rojakov na tem razbolem obrobju slovenske zemlje.

Mirko je bil Svetoivančan. V tržaškem predmestju se je rodil 13. septembra 1898. Po osnovni šoli pri Sv. Ivanu je obiskoval pripravnico, nato nemško nižjo gimnazijo, nakar se je vpisal v slovensko učiteljsko v Gorici. Toda tu ga je zatekla prva svetovna vojna, ki ga je zgrabila v svoj krvavi vrtinec. Okusil je tudi fronto, najprej na Tirolskem, nato na Soči in na Plavi. Ob avstrijskem razmahu je padel v italijansko ujetništvo, odkoder je zbežal domov v Trst. Šele po vojni je maturiral na tolmarskem učiteljskem medtem ko je opravil še usposobljenostni izpit v Mariboru. Prvo službeno mesto je dobil na šoli pri Sv. Ivanu, vendar je bil premeščen v Branki (Rihenberk) in nato v Košano, kjer si je leta 1922 ustvaril družino. Prihajala je doba težke preizkušnje za slovensko šolo in za naše učitelje. Mirko je prišel pod udar med prvimi. V šolskem letu 1924-25, ko je bila Gentilijeva reforma v veljavi že dve leti, naj bi Kodrič v šoli v Grčevnem (pri Kačji vasi) poučeval v višjih razredih, ki so bili še slovenski, italijansko. Kodrič se je to dolžnost resil in 1. januarja 1925 je že spet v Košani. Toda zle sil, so že iskale priliko, da ga spodbesejo. Že 3. decembra istega leta je prejel premetenisti dekret z uemeljitvijo »protinacionalnega obnašanja, ki slabo vpliva na šolski ambiant in je zaradi tega nezadovoljen pri prebivalstvu«. Tudi nacionalno zastavo, da je žalil. Premješčen je bil v Podkraj. Toda diškriplno razsodišče pri šolskem skrbništvu je ponovno pretreslo njegove grehe, ga suspendiralo za tri mesece in mu seveda za ta čas odvzelo tudi plačo. Po prestani kazni je bil takoj premeščen na Arvičje, kjer pa službe ni nastopil, ker mu fasisistični učitelj ni hotel prepestiti mesta. Da se izogne nadaljnje mu preganjanju je v najhušji zimi v snegu prestopil pri Hotederski mejo. V Sloveniji je čakal na zaposlitev celo leto, končno pa je dobil upraviteljsko mesto na šoli v Kolobju na štajerskem. Tu je ostal do leta 1932, nato je učil štiri leta na meščanski šoli v Brežicah in drugo štiri leta v Kočevju. Njegovo zanimanje za naravoslovje, ki ga je spremljalo iz šolskih let, ga je privedlo v Zemun, kjer je bil nastavljen sicer na osnovni šoli, a dodeljen na delo Srbskemu naravoslovnemu muzeju v Beogradu. Posvetil se je entomologiji (preučevanju polžev) in se specializiral zlasti za jamske polže, ki jih je zbiral po kraških jamah, na štajerskem in na Kočevskem. Zbral je bogato zbirko polžev iz cele Jugoslavije in Balkana. Bil je v študijskih stikih z entomologi v Sloveniji in Nemčiji. Svoje članke iz naravoslovja je priobčeval v raznih revijah in izdajah na primer, Proteus, Jadranski kolektor, Gospodarstvo in drugod. Svojo zbirko pa je daroval postojnskem muzeju. Svoje zanimanje za naravoslovje je kronal s tem, da je organiziral in več let vodil morskii Akvarij v Piranu, ki še danes privlačuje domače in tuje obiskovalce.

Kljub svojemu znanstvenemu delu pa ni zamenjal ljudsko-prosvetnega dela, kjer se je posvečal zlasti organiziranju mladinskih in odraslih pevskih in tamburaških zborov.

Nova prelomnica v Kodričevem življenju je bila druga svetovna vojna. Našla ga je v glavnem mestu, saj je bil glavni organizator in voditelj slovenske OF v Zemunu. Svojo zvestobo je plačal tudi s krvavim davkom: sin Vlado, ki je stopal za svojim očtom, je bil aktivno sbojevec. Ustaši so ga prijeli, zaprli v Novi Gradski in ga leta 1945 ustrelili v zloglasnem koncentracijskem taborišču v Jasenovcu.

Po osvobojeju se je Mirko vrnil v svoj rodni Trst. Zaposlil se je kot učitelj na Opčinah, toda za kratke čas: kot leta 1925-26 so tudi sedaj tuji krojili usodo slovenski šoli. Zaradi svoje načelne premočnosti je bil od ZVU odpuščen. Prezivil je se nekaj časa z novinarstvom pri »Delu« in se vsakodnevno vozil v Koper, kjer je dobil zaposlitev pri jugoslovanski vojni upravi. V tem času je tudi sodeloval z Maro Samevom pri ustanavljanju mladinske revije Galeb. Ker je bil njegov položaj v Trstu nevzdržen, se je moral drugič posloviti od svojega rojstnega kraja in se je leta 1953 preselil v Piran, kjer je poučeval na ribiški šoli in na gimnaziji do upokojitve. Še vedno je bil poln delovnega elana: umirila ga je še le smrt. Njegova življenska knjiga pravi, da ni živel zastojni, zato bomo ohranili Mirka Kodriča v spoštljivem spominu.

D. P.

SPD TABOR — OPČINE vabi na

PREŠERNOVO PROSLAVO

danes ob 17. uri v Prosvetnem domu.

Danes, 15. t.m., ob 18. uri v kinodvorani v Bazovici

PREŠERNOVA PROSLAVA

Sodelujejo: Osnovna šola P. Trubar PD Lipa Slomskov dom

Nastopajo: Otroški zbor Slomšek Bazovica - Padrice - Gropada ob spremiljav Končarji

MLADINSKI KROŽEK TRST Clica, Glinastica št. 72

vabi na okroglo mizo na temo: »Zamejski sport, vloga in problem«

ki bo v sredo, 18. februarja, ob 20. uri v prostorih mladinskega krožaka.

Sodelovalci bodo: Vojko Kočman, Aldo Rupek, Branko Laković, Duško Udovčić, Ivo Komelj in Dino Roner.

Darovi in prispevki

ZA POSTAVITEV SPOMENIKA PADLIM V NOB IZ SAMATORGE Bivši borec Janko Trampus daruje 5.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ SKEDNJA. S KOLONKOVCA IN OD SV. ANE

Franc Stranščak (Ul. Flavija 68) daruje 2.500 lir.

Ob prvi obletnici smrti nekdanjih sošolov Rosande Štoka - Pračkove in Vekoslave Bajec - Ambrozotove daruje Kristina Mozer 2.000 lir.

V počastitev spomina pok. Ivanu Šavlija darujeta Neva in Jožko Lukeš 3.000 lir.

Nameste cvetja na grob Antonije Pečar roj. Čok daruje Terezka Škerlavaj 5.000 lir za dom handikapiranih na Opčinah.

V spomin na Stanka Prelca daruje brat 5.000 lir za PD Škamperle, 5.000 lir za SZ Bor, 5.000 lir za center za distrofična obolenja, 5.000 lir za PD Tabor in 5.000 lir za TPPZ.

V počastitev spomina prof. Ivanu Šavlija darujeta Aurea in Rafael Perko 5.000 lir za Dijaško matico.

Nameste cvetja na grob stricu Stankotu Prelcu daruje nečak Uči 10.000 lir za SD Polet in 10.000 lir za dom handikapiranih na Opčinah.

V počastitev spomina dragih staršev Andreja in Josipine Čok ter edinega sina Aldija Kofeleja darujeta hčerka in mama Viktorija 5.000 lir za PD Lonjer - Katnara.

V počastitev spomina pok. Mičela Čoka in Antonije Čok iz Lonjerja daruje Ema Ban roj. Glavina 5.000 lir za TPPZ.

V počastitev spomina Milke Čok - Tinčotove darujeta Lidija in Rudi Gombač 3.000 lir za TPPZ. V isti namen daruje Zofka Pečar 2.000 lir za TPPZ.

V počastitev spomina pok. Milke Čok - Tinčotove darujeta Bjanka in Vilko Batič 2.000 lir za PD Lonjer - Katnara.

V počastitev spomina pok. Milke Čok - Tinčotove darujeta družini Glavina in Leban iz Lonjerja 2.500 lir za PD Lonjer - Katnara in 3.000 lir za šolo Milčinski na Katnari.

V počastitev spomina Marije Kalč - Grič darujeta Srečko in Ivanka 2.000 lir za SD Sloga.

Ob 32. obletnici padlega brata Angela Černjava daruje brat Karlo 6.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Gabrovu.

V počastitev spomina Milke Žerjal daruje družina Jerman 10.000 lir in stariš Maver s Krmenke 5.000 lir za pomenovanje osnovne šole v Ricmanjih po Ivanu Trinku.

V spomin Ludvika Pernarčiča daruje Spela 3.000 lir za dom handikapiranih na Opčinah.

Plaščo Polet daruje Marija Coci 5.000 lir.

V počastitev spomina očeta Ludvika daruje sinova Berto in Ludvik ter hčerka Albina 10.000 lir za SZ Bor, 10.000 lir za TPPZ in 10.000 lir za Dijaško matico.

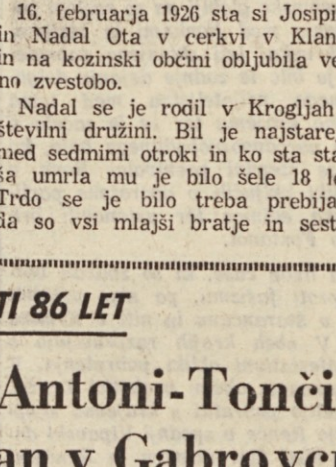
Nameste cvetja na grob Otta Warnerja darujeta Albin Sajna, mizar, 5.000 lir za Prosvetni dom na Opčinah.

V počastitev spomina mame dr. Karla Šiškovica darujejo člani kolektiva Slori 20.000 lir za Dijaško matico.

Ob 50. obletnici poroke darujeta Jakovina in Avgust Pahor 5.000 lir za SPD Tabor in 5.000 lir za SD Polet.

IZ KROGELJ

50 let skupnega življenja Josipine in Nadala Ota

16. februarja 1926 sta si Josipina in Nadal Ota v cerkvi v Klancu in na kozinski občini obljubila večno zvestobo.

Nadal se je rodil v Krogeljah v številni družini. Bil je najstarejši med sedmimi otroki in ko sta starša umrla mu je bilo šele 18 let. Trdo se je bilo treba prebiti, da so vsi mlajši bratje in sestre

dorasi. Ženo Josipino si je Nadal izbral na Beki iz kmečke družine. Sam pa je delal najprej v tovarni olja, nato pri podjetju Gaslini, največ pa je zidarij. V pokoj je odšel leta 1960. Občasno se je ukvarjal s tisto malo zemljo, ki jo je ostalo še manj ko mu je tovarna Velikih motorjev pobrala večjo njivo. Nadal je bil zelo napreden in z dobrotami fašizma se je seznanil leta 1933 ko je prvič romal v zaprt. Nato je bil še večkrat zaprt, med NOB pa je bil kurir, obveščevalec in terenc. Žena Pepa, ko jo kličejo vaščani mu je doma gospodinja in mu v zakonu povila tri hčere, od katerih živita še dve, ki sta poročeni v Trstu.

Z željo da bi zdrava in zadovoljna ućakala še kak skupni jubilej jima čestitajo Krogeljani.

V. K.

Darovi in prispevki

Prejeli smo in objavljamo:

Kolikokrat se zgodi, da je cloveško življenje v nevarnosti zaradi bolezni in gospodarskih problemov, kolikokrat je prav pomanjkanje denarja krivo, če cloveku ni priznana pravica, da živi? Tokrat prihaja tak poziv s Katinarne, od koder je Marij Ivašič odpotoval v Bruselj, da bi mu presadili ledvico in mu omogočili ponovno vključitev v normalno življenje. Njegovi socialni pogoji niso dobri, saj že tri leta ne dela. Vsa dan je mral v glavno bolnišnico na čiščenje krvi, dokler je še čakal na presaditev ledvice.

Tržačane, ki so že večkrat pokazali v podobnih primerih svojo solidarnost, prosimo, naj prispevajo k zbiranju sredstev in svoje prispevke izročijo uredništvu »Primorskega dnevnika«.

(sledijo podpisi)

Nameste cvetja na grob Marije Trebec daruje Milena Lavrenčič 5.000 lir za PD I. Grbec v Skednju.

V počastitev spomina Marije Trebec daruje Grozdana Cebelin 1.500 lir za PD I. Grbec v Skednju.

V počastitev spomina prof. Ivanu Šavlija daruje Silvana Malalan 5.000 lir za Dijaško matico.

Nameste cvetja na grob prof. I. vana Šavlija in na njegovo izrecno željo daruje žena 10.000 lir za Dijaško matico, 10.000 za šolsko blaginjo srednje šole I. Cankar, 10.000 za Narodno in študijsko knjižnico, 10.000 za SPDT Trst, 5.000 za društvo slovenskih upokojencev in 5.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na Ludvika Pernarčiča, Bertovega očeta, daruje družina Francka Dekleva 10.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na pok. prof. Ivana Šavlija darujejo Sonja, Norči, Tamara, Neda in Dorica 5.000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina prof. Ivanu Šavlija daruje Franc Brus 5.000 lir za Dijaško matico.

Nameste cvetja na grob draga sorodnika Mirkota Kodriča darujeta družini Kodrič in Šiškovič 10.000 lir za TPPZ.

V spomin dragemu prijatelju prof. Ivanu Šavliju darujeta družini Kodrič in Šiškovič 10.000 lir za Glasbeno matico.

Nameste cvetja na grob Alojzija Emilij roj. Brišič daruje Pepka Guštin 4.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

V počastitev spomina Stanka Prelca darujejo žene prijateljice 7.500 lir za SD Polet in 7.500 lir za SD Tabor.

Ob 2. obletnici smrti draga Ivana Grčiča daruje žena Francka (Padrice) 3.000 lir za center za rakasta obolenja; 3.000 za Dijaško matico, 3.000 za Glasbeno matico, 3.000 za PD Slovan, 3.000 za SD Gaja in 3.000 lir za dom handikapiranih na Opčinah.

Nameste cvetja na grob Alojzija Grčiča darujeta družina Stanjeva (Padrice 12) 2.000 lir za dom handikapiranih na Opčinah.

Nameste cvetja na grob Alojzija Grčiča darujeta družina Kraljeva (Padrice 29) 4.000 lir za dom handikapiranih na Opčinah.

V spomin na pok. Alojzija Grčiča darujejo družina Krizmančič (Padrice 41) 2.000 lir za PD Slovan, Just Grčič (Padrice 140) 2.000 lir za sD G'ja in Zagar (Padrice 70) 3.000 lir za SD Gaja.

Nameste cvetja na grob Alojzija Grčiča daruje Rozina Kalč (Padrice 79) 3.000 lir za Dijaško matico.

Ob priliki fantovske večere daruje Karlo Mezegec 30.000 lir za Bazuviški dom.

Za TPPZ darujejo novi člani: Josip Pisani 5.000, Mario Ferluga 10.000, Claudio Berretto 10.000, Giovanni Ciak 1.400, Alojz Cergol 1.400; simpatizer

horoskop horoskop horoskop horoskop horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Brez zaletavosti in ihtavosti sprejmite sklep, ki vam ni po volji. Morda boste od tega imeli tudi kdaj dobiček. Na čustvenem področju boste doživeli prijetno presenečenje. Dobro počutje.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) V tem tednu boste imeli veliko dela, a ne bo vam vse šlo od rok. Bočite zato skromnejši v svojih načrtih. Srečanje ali sestanek, ki vam bo ostal v dobrem spominu. Prehlad in prebavne motnje.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Razmere se bodo lepo razvijale in vse bo teklo kot po olju, vi pa boste s stanjem nezadovoljni. Finančne težave bodo razmere še poslabšale. Nekoliko ljubosumni boste. Zdravje pa odlično.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Ves teden boste pod vplivom neuspeha, za katerega pa niste bili krivi vi. Boste zato pogumnejši v odločanju in tudi bolj samostojni. Osebo, ki ste jo odklonili, boste še iskali.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Z novimi energijami se lotite dela, in vse bo šlo prav. Prezgodaj vržete puško v koruzo, kar se vam masčuje. Pisno ali sporočilo o ljubljani osebi vas bo potolažilo. Nervozna.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Sprejmite vabilo na pot, ki pa ne bo lahka. Preveč se je nabralo neresenih problemov in težko bo uskladiti interese, ki se med seboj križajo. V družini zelo prijetno delovno vzdušje.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Premalo ste odločni, da bi vaš vpliv kaj veljal. Na delovnem področju boste naleteli na nerazumevanje. Toda to bo tudi vse. Vsaj na čustvenem področju boste kaj več dosegli. Prehlad.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Ne spuščajte se v nepotrebne razprave, ker si boste zapravili možnost napredka. Sicer pa bo teden zelo bogat najrazličnejših dogodkov. Tudi v ljubem bo kaj novega.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Odlične možnosti za ekonomski razvoj. Tudi z vaše strani bo kaka pobuda. Rezultati pa ne bodo kdo ve kolikšni. Več zadoščenja boste imeli v družinskem krogu.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Nekaj težav v poslih ali na delovnem mestu. Izogibajte se tistim, ki preveč rinejo v vas. Utrujenost bo treba premagati na drugačen način. Zadoščenje v ljubem in v družbenem življenju.

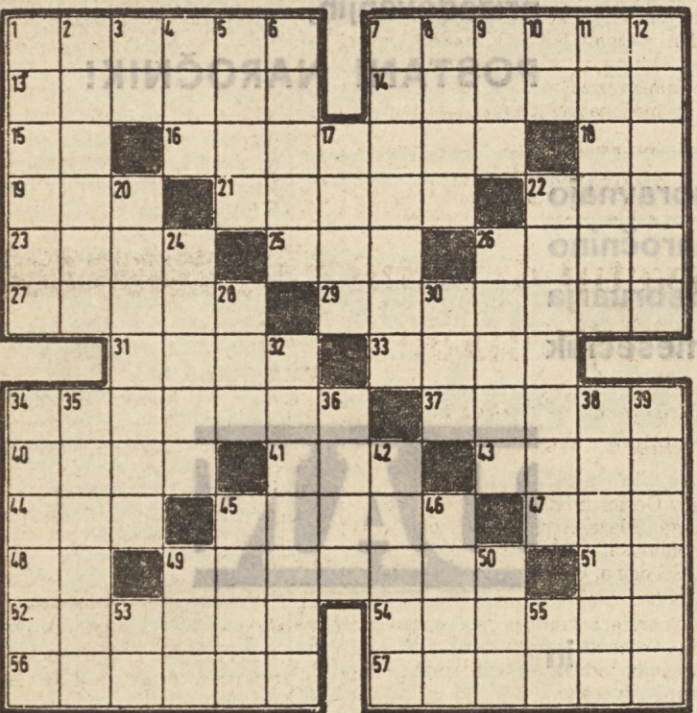

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Ne prehitujte časa in razmer. Tudi v primerih, ko se lahko zanesete na svojo sposobnost, bodite preudarni. Neko sporočilo vas bo spravilo v slabo voljo. Stran z ljubostnostjo. Glavobol.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Z naglim odločanjem boste preprečili zgrešen posel. Več previdnosti bi ne škodalo. Iskreno vzdušje v ožjem krogu naj vam pomaga, da se nekoliko duševno razbremenite. Popazite nekoliko na zdravje.

KRIŽANKA... z našim krajem

VODORAVNO: 1. naš kraj, 7. letošnji najboljši evropski nogometaš, član kijeveškega Dinama, 13. tolst, 14. nazadnjaška... pot, 15. prislov, ki izraža omejenost na navedeno, 16. verzna stopica, 18. najmanjše število, 19. irska turistična služba, 21. znani ameriški western, 22. manjši sesalec, ki živi pod zemljo, 23. pismeno sporočilo vlade ene države.

ve vladi druge, 25. začetek irede, 26. zgodnje, 27. del celote, 29. korist, dobiček, 31. italijanski filmski igralec (Franco), 33. Verdijeva opera, 34. ki je iz gnetljive usidrine, 37. lahak čoln za enega ali več veslačev z dvojnimi vesloma, 40. delo z živalmi, 41. tul, 43. žensko ime, 44. grška črka, 45. umazanec, 47. svetovni duh, um, 48. nihalnica, 49. volnena

snov, 51. Lecce, 52. naprave za sprejemanje in oddajanje elektromagnetnih valov, 54. francoski pisatelj ruskega rodu (Henri), 55. mesto v Sloveniji, 57. tuje žensko ime.

NAVPIČNO: 1. goličave, 2. kralj škrtov, mož Titanije, 3. Reka, 4. star lov za ilovico, 5. vrednost, 6. letopis, 7. težki predmeti, ki se navadno nosijo na ramenih, 8. metalna vrva z zanki, 9. oktober, 10. kemijski simbol za holmij, 11. ki se tijejo iveri, 12. mesto v Franciji, 17. dvojice, 20.

mlahovost, 22. avstrijski dirigent (Herbert von), 24. grška boginja, 26. človek, ki skrbi za red, 28. naplailo, nadav, 30. vzhodnoindijski hrast, 32. kar ostaja, 34. neprijetnega okusa kot pelin, 35. pridelek enega leta, 36. italijanski teniški igralec, 38. prozoren ortoklaz, okrasni kamen, 39. zabojček škatic, 42. slovenski pesnik (Dragotin), 45. italijanski filmski igralec (Corrado), 46. Marxovo ime, 49. ki ne dela rad, 50. eden najstarejših športov, 52. kemijski simbol za tulij, 55. Bayi na koncu (lako).

Predor Sredozemsko-Mrtvo morje

TEL AVIV, 12. — Problem energetike postaja čedalje bolj pereč in zato si strokovnjaki izmišljajo najrazličnejše rešitve, ki včasih mejijo že na fantastiko. Primer, ki ga bomo prikazali, sicer ni tako fantastičen, je pa daljnosežen in težko ga bo izpeljati. Pripranih pa smo, da ga bodo izvedli, če se ga bodo lotili. Gre namreč za tunel, ki naj bi povezoval Sredozemsko morje z Mrtvim, s čimer naj bi Izrael prišel do večjih količin električne energije.

Stroški za izvedbo tega načrta bi znašali kakih 200 milijonov dolarjev po lanskoletnih cenah. Centrala bi dajala milijardo kilovatih ur električne energije na leto, to se pravi, da bi krila približno 10 odst. potrebe po električnem toku, kolikor je bo Izrael potreboval čez deset let. Predor, skozi katerega bi morska voda iz Sredozemlja tekla v smeri Mrtvega morja, bi imel premer 4 metrov in bi se postopoma spuščal proti depresiji, tako da bi na razdalji 80 km bila raven predora za 90 m nižja od ravni ob Sredozemskem morju. Toda vode bi ne spuščali neposredno v Mrtvo morje, kajti dotečala bi v ogromno akumulacijo, ki bi bila 90 metrov pod ravni Sredozemlja, od tod pa bi se voda spuščala 300 m niže na turbine velike hidrocentrale. Predor bi se začel kakih 53 km južno od Tel Aviva in bi ga speljali nekam ob severnem robu Mrtvega morja.

Piše: C. GALE
Riše: V. ČUK

RADIO VELEIZIDA

NEDELJA, 15. FEBRUARJA 1976

PONEDELJEK, 16. FEBRUARJA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

11.00 Maša in V nedeljo ob 12. uri
12.55 Risani filmi: Čudovita Jeanne
13.30 DNEVNİK
14.00 Gost ob 14. uri: Veliki operni pevci
15.10 IN ZVEZDE GLEDAJO Z NEBA
15.15 Program za najmlajše
16.45 Napoved programa za prihodnje dni
17.00 DNEVNİK
17.10 Kronike in rezultati nogometnega prvenstva
17.40 Program za mladino: Tarzan in džungli
19.00 Ital. nogometno prvenstvo
20.00 DNEVNİK
20.30 ROSSO VENEZIANO
21.40 ŠPORTNA NEDELJA
23.00 DNEVNİK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

12.55 ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE: SMUČARSKI SKOKI
15.15 Neposreden prenos športnega dogodka
16.25 Zimske olimpijske igre: UMETNOSTNO DRSANJE
18.15 REGISTRIRAN POLČAS NOGOMETNE TERME
19.00 Glasbena oddaja z Enricom Simonettijem
19.50 Športni dnevnik
20.30 DNEVNİK
21.00 ER LANDO FURIOSO, TV cabaret z Landom Fiorinijem.
22.10 Sedmi dan: kulturne aktualnosti

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

9.05 Vzpon človeka
10.35 Otroška matineja: Mojstri stare japonske obrti in Ariel
11.30 Kmetijske oddaje
12.30 Grof, filmska burleska
12.55 Olimpijske igre: SMUČARSKI SKOKI, neposreden prenos
15.20 Filmski pregled glavnih športnih dogodkov
15.50 Morda vas zanima: PREŠERNOVI NAGRAJENCI
16.25 Olimpijske igre: Umetnostno drsanje
18.20 Hišica v preriji, serijski film
19.30 DNEVNİK
20.00 V. Kovačević: KAPELSKI KRESOVI, nadaljevanka
21.55 Športni pregled
22.10 DNEVNİK
21.15 Obisk v Ucinju
22.30 Olimpijske igre, sklepna slovesnost, posnetek

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

12.55 Olimpijske igre: smučarski skoki
14.35 Nogometna tekma, prenos iz Mostarja
16.25 Zimske olimpijske igre: UMETNOSTNO DRSANJE
20.00 Zimske olimpijske igre, ZAKLJUČNA SLOVESNOST
21.15 Peklinski žarek, celovečerni film

ZAGREBSKA TELEVIZIJA

11.30 Kmetijske oddaje
12.30 «JA SAM JANOSZ BALASZ», dokumentarni film
21.25 «AMBASADORJI V BELIH BLUZH», dokumentarna oddaja

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila:
8.30 Kmetijske oddaje: 9.00 Maša;
9.45 Harfa; 11.15 Mladinski oder;
12.00 Nabožna oddaja; 12.30 Glasbena skrinja; 13.30 Glasba po željah; 15.45 Nedeljski koncert; 16.30 Šport in glasba; 18.00 Goethe - Albrecht: «Torquato Tasso»; 19.40 Zvočni ritmi; 20.00 Sport; 20.45 Pratik; 22.00 Nedelja v sportu; 22.10 Sodobna glasba.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 13.30, 17.30, 20.30 Poročila; 7.40 Jutranja glasba; 10.00 Z nami je; 10.30 Događki in odmevi; 11.15 Priljubimo jim skupaj; 12.05 Glasba po željah; 12.35 Zunanepolitični pregled; 14.00 Plošče; 14.45 La Vera Romagna; 15.15 Beat glasba; 16.30 Sosedni kraji in ljudje; 16.45 in 17.50 Glasba po željah; 17.40 Občan pred mikrofonom; 18.30 Nedeljsko popoldne; 19.30 Lahka glasba; 20.00 Domači pevci; 21.00 Radijski oder; 21.45 Operetna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 19.00 Poročila; 9.00 Godala; 11.30 Roditeljski krožek; 12.00 Nove plošče; 13.20 Kid; 14.30 Drobce satire; 16.00 Nogomet od minute do minute; 17.05 Glasba in pesem; 18.00 Operni koncert; 19.20 Glasbeni varieté; 20.00 Ponovno na sporedu; 21.15 Koncert; 21.45 Magično ogledalo.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 8.07 Frane Puntar: Pravljica v modrem - igra za otroke; 8.47 Skladbe za mladino; 9.05 Se pomnite, tovariši...; 10.05 Prvi aplavz; 11.10 Nedeljsko popoldne - vmes: poročila in prenosi športnih dogodkov ter numoreska tega tedna; C. Aveline: Živalski paradiž; 17.50 Radijska igra: Jus Kozak-Mitja Mejak: Balada o ulici; 19.40 Glasbene razvednice; 19.50 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.20 Skupni program JRT; 23.05 Larbaud: Dolly; 23.15 V lučeh semaforov.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 17. DO 21. FEBRUARJA 1976

TOREK, 17. februarja
8.10 do 16.00 Šola; 17.20 Vrtec na obisku; 18.00 Obzorja; 18.15 Ne prezrite: Ljubljanski grad; 18.45 Narodna glasba; 19.15 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.00 Aktualna oddaja; 21.00 Balzac; «Teta Liza», nadaljevanka; 21.45 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV
19.55 Odprta mesja: o Slovenih za Slovenca; 20.15 Dnevnik; 20.30 Predsednica, film, 22.00 Pobrateni mesti Parma in Ljubljana; 22.30 Naučimo se smučati.

SREDA, 18. februarja
8.10 - 10.00 Šola; 17.15 Otroška oddaja; 17.30 Stara japonska obrt; 17.55 Obzorja; 18.10 Po sledih napredka; 18.45 Glasbeni amate-

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

12.30 Poljudna znanost: Ameriški muzeji
12.55 Tedenska knjižna informativna oddaja
13.25 Vremenska slika
13.30 DNEVNİK
14.00 Jezik za vsakogar: Dopolnilni tečaj angleščine
14.00 DNEVNİK
17.15 Program za najmlajše: Prvi ljudje na Luni
17.45 Program za mladino: Slike iz sveta
18.45 Aktualnosti iz sindikalnega življenja, Ital. kronike in Vremenska slika
20.00 DNEVNİK
20.40 LA COLLINA DEL DISONORE, film
22.45 DNEVNİK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

18.45 Športni dnevnik
19.00 Dolgo čakanje Pavla Duchaja
19.45 15 minut z Giulietto Sacco
20.00 Ob 20. uri
20.30 DNEVNİK
21.00 TV razprave
22.00 SIMFONICNI KONCERT
22.50 Neposreden prenos športnega dogodka

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

8.10 in 10.0 TV ŠOLA
15.40 OLIMPIJSKE IGRE: posnetki iz Innsbrucka
17.10 Pravljica iz Lutkarjevega vozička: O divjaškem divjaku
17.40 Mala čudesa velike prirode
17.55 Obzorik
18.10 Markizem v teoriji in praksi
18.35 SODOBNE SPREMENBE V DELAVSKEM RAZREDU
18.45 Mladi za mlade
19.15 Risanka
19.30 DNEVNİK
20.00 France Bevk: TEŽKA POT, drama beogradske TV
20.50 Kulturne diagonale
21.30 Mosaik kratkega filma: Strupi, Muzej odločno zahteva
22.00 DNEVNİK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

19.55 Otroški kotiček
20.15 DNEVNİK
20.30 Nevarnosti potapljanja na dah, film iz ciklusa Podvodno življenje
21.00 Prodali so jih milijon - zabavno - glasbena oddaja
21.50 Likovni nokturno: Francosko slikarstvo od srednjega veka do preporoda

ZAGREBSKA TELEVIZIJA

17.45 «Junak nad junaki» lutke
20.00 Kazimir Klavž: «IZJAVA», drama
21.55 «ZETEV», jugoslovanski dokumentarni film

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.30 Orkester; 13.20 Hit Parade; 14.05 Neapeljske popevke; 15.30 Plošče za mladino; 16.30 Popoludansko srečanje; 17.05 Radijska priredba; 17.25 Komorna in operna glasba; 20.00 Bonzogni in njegova harmonika; 20.20 Ponovno na sporedu; 21.15 Literarni pregled; 21.45 Ital. folklor.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 13.30, 17.30, 20.30 Poročila; 7.40 Jutranja glasba; 8.35 Mali umotvorji velikih mojstrov; 9.00 Folk glasba; 9.15 Melodije; 10.10 Otroški kotiček; 11.15 Priljubimo jim skupaj; 11.45 Orkester; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Športni ponedeljek; 14.35 Pismo iz...; 14.45 La Vera Romagna; 15.00 Otroški kotiček; 14.45 Operne uverture; 17.00 Športni pregled; 17.15 Ritmi in melodije; 18.00 Glasbeni kolajzi; 18.35 Fantje izpod Grmude; 19.30 Lahka glasba; 20.00 Jazz; 21.00 Monografije; 21.35 Wagner in njegova dela.
NACIONALNI PROGRAM
7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.30 Jutranja glasba;

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.50 Rekreacija; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pisan svet pravljic; 9.20 Izberite pesmico; 9.40 Slov. ljudske pesmi; 10.45 Turistični napotki; 11.03 Za vsakogar nekaj; 12.10 Revijiški orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe; 13.30 Priporočajo vam...; 14.30 Amaterski zbori; 15.45 «Vrtljaki»; 17.00 Aktualnosti; 17.20 Koncert po željah; 18.20 Zvočni signali; 19.40 Štirje kovači; 19.50 Lahko noč, otroci!; 20.00 Če bi globus zaigral; 20.30 Operni koncert; 22.20 Popevke; 23.05 Literarni nokturno - I. Mahlahovski; Pesmi; 23.15 Za ljubitelje jazza.

KOPRSKA BARVNA TV

19.55 Otroški kotiček; 20.15 Dnevnik; 20.30 Potopljene kontinent, film; 22.00 Avtomobil skozi kamero; 22.20 Vojvodina, dokument.

PETEK, 20. februarja

8.10 do 16.30 Šola; 17.05 Krizem kražem; 17.15 Pisan svet; 17.50 Obzorja; 18.05 Rock koncert; 18.45 Cesta in mi; 19.50 Operacija brez noža, znanstvena oddaja; 19.30 Dnevnik; 19.55 Notranjepolitični komentar; 20.05 Marodič: «Kariera»; 21.00 Kemisti kovinske tehnike v grafiki; 21.40 Dnevnik; 22.00 Šerif v New Yorku.

KOPRSKA BARVNA TV

19.55 Naučimo se smučati; 20.15 Dnevnik; 20.30 Zverinska armada, film; 22.00 Pobrateni mesti Parma in Ljubljana.
SOBOTA, 21. februarja
9.30 do 13.00 Šola; 14.00 Boks Clay - Coopman; 14.55 Evropsko prvenstvo v atletiki; 18.05 Obzorik; 18.25 Sienkiewicz: «Potopi»; 19.30 Dnevnik; 19.55 Zunanepolitični komentar; 20.00 V vsaki sobi zenska, film; 21.35 Moda za vas; 21.45 Dnevnik; 22.30 Opatija 76.
KOPRSKA BARVNA TV
13.00 Boks Clay - Coopman; 14.55 Evropsko prvenstvo v atletiki; 19.20 Otroški kotiček; 20.15 Dnevnik; 20.30 Sence izginjajo opoldne; 21.30 Tretji svetovni mir; 22.30 Opatija 76.

MAJ V DEŽELI SOVIJTOV
25. POT
K SVETLOBI

Na pohodih z vpregami so raziskali okoliška območja, vnesli na zemljevid obrežno črto, otoke, zalive, ledenike in opazne nunatake. Čez leto dni se je «Aurora» spet povrnila semkaj in prezimovalci so se vrnili v Avstralijo. Od tistih časov ni več noben človek stopil na ozemlje Dežele kraljice Mary. Obračun o tej deželi je bil nenavadno mršav; ker niso imeli nikakršnih prevoznih sredstev razen pasjih vpreg, je majhna skupina Avstralcev komaj zmogla izvesti širša raziskovanja.

Somov in kapitan Man sta se večkrat posvetovala. Kje bo najbolje dopluti k celini? Ali se niso spremenile ledene razmere v Daviesovem morju? V letih 1912-1913 so bili dostopi k njemu mogoči, toda minilo je skoraj pol stoletja... Mogoče je, da so se tudi tukaj, kakor na pristopih k Rossovemu morju, okoliščine bistveno spremenile. Ali bo «Ob» naglo opravil s skladišnim ledom? Zapluli so deset stopinj južneje od afriške obale. To so tisti «rohneči štirideseti vzporedniki», najbolj viharo mesto na zemeljskih krogih, pokopališče številnih ladij! Toda to pot štirideseti vzporedniki niso vzkipeli — samo veliko oceansko valovanje je zibalo ekspedicijsko ladjo z boka na bok.

Vodja sovjetske antarktične odprave Somov

«Polaskali smo se Neptunu, Ivan Ivanovič» je rekel Čerevičnemu dopisnik Komsomolske pravde Barašev. «Jaz sem se že bal, da se bomo valjali...»

Letalec ga je pogledal s strašnimi očmi: «Malček! Starec ne ljubi strasti, kadar ga hvalijo. Zakaj bi dobičino razžalili in dvignil bi se takšen vihar — samo dobro se obnašajte!»

Novo leto so dočakali skoraj sedemnajst tisoč kilometrov od obal domovine. Ladijska radijska postaja se je dušila pod težo pozdravnih brozjav. Male dišeče smrečke, s katerimi so se popotniki skrbno založili, so jih spominjale podmoskovskih gozdov in snežnem blišču zime. Tu, na dohodih Antarktike, pa je bilo poletje na vidiku, a je vendar iz dneva v dan postajalo hladneje. Udeleženci odprave so morali znova zamenjati oblačila. Baltik so zapustili oblečeni jesensko. Tropsko območje jih je kaj hitro prepračilo, da je najbolj idealna obleka — kopalne hlače in lahka tatarska čepica ali pa kuharska kapa. Zdjaj pa so se popotniki oblačili v tople platnene obleke in si nadeli čepice z nausniki.

Druga januarja zvečer je nepovedovalec ladijskega ozvočenja svečano sporočil: «Na desnem boku je videti ledeno goro.»

Zjutraj pa se je «Ob» znašel obkrožen od brezštevilnih ledenih gora. Prinašajoč ledeni dih Antarktike so ledene gore prihajale nasproti iz megle. Tehniki so vključevali radiolokacijske naprave in na zaslonu so vstajali plavajoči ledeni otoki, skriti v megli in ladja se je tako lahko izogibala pošastnim potepuhom. Na odlomkih ledu pa so se razpoložile jate pingvinov, črede tjulenjev, albatrosi.

Skoraj štirindvajset ur se je mogočna ladja prebijala skozi pas skladišnega ledu. 4. januarja zvečer je «Ob»

zaplul v Daviesovo morje. Pot k obalom šestega kontinenta je bila prosta.

Prikazal se je nevisoki otok Drygalskega s strmim obrežjem in pokrit z ledenikom. Zjutraj je prvič po desetih dneh vstalo sonce in obžarilo skrivnostni svet.

«Zares epična slika!» je vzklilnil Jevgenij Suzjumov, znanstveni sekretar odprave. «Te ledene gore so v resnici veliki, ki varujejo dostop k bregu...»

Na desni so se blestele globlje sinje stene Heleninega ledenika, na levi pa se je izgubljal daleč na sever mogočni zalivski Shackletonov ledenik, za katerim je ležala Knoxova obala, ki je ni bil obiskal še noben človek. Sprejaj pa je v rahli meglici pogledovala obala, Antarktika!

Kapitan Man je usmeril ladjo k zalivu Depo, vkovanem v zvarjen led. «Ob» je med vožnjo zarezal v belo polje.

S krme se je dvignil helikopter. Čez krov so spuštali zaboje z letalskimi deli in pričeli z montažo. Nenadoma pa se je nebo pooblačilo, zdijval je snežni vihar, zavirali so snežni meteži in led se je pričel lomiti. Beli otok, na katerem je bil zaboj z letalskimi deli, je odneslo. Kapitan je usmeril ladjo za otokom, ki ga je nosil veter. Moštvo za popravila in prostovoljci so se požrtvovalno vrgli na delo, da bi rešili dragoceni zaboj. Ladijska dvigala so ga potem dvignila na palubo.

Tri dni in tri noči je divjal uragan. Samo da se je vihar poleg, že je Mihail Mihajlovič Somov z letalcem Aleksejem Kašem in pilotom Kirilovom odletel proti zahodu, h Gaussovi gori: morda pa se bo tam posrečilo postaviti znanstveno mesto? Vsi so nestrpno pričakovali rezultate zračne izvidnice. Končno se je na zahodu pojavilo rdečkasto letalo.

(Nadaljevanje sledi)

115 LET PO IZIDU

Ponatis prvega zemljevida vsega slovenskega ozemlja

Izdelal ga je Peter Kozler, odvetnik na Dunaju in zaveden Slovenec

Cankarjeva založba v Ljubljani je (skupaj z Založništvom tržaškega tiska in založbo Drava v Celovcu) izdala koloriran ponatis prvega zemljevida slovenskega ozemlja, ki ga je napravil Peter Kozler leta 1853 in izdal poleti leta 1861. Gre za prvi zemljevid vsega slovenskega ozemlja, ki ga je z velikimi težavami in peripetijami izdelal pravnik Peter Kozler, zaposlen v odvetniški službi na Dunaju, sicer pa zaveden Slovenec in bu-ditelj.

Kako je prišlo do izdaje tega zemljevida in kako so se mladi Slo- venci, ki so študirali na Dunaju in tam živeli, odločili propagirati na- rodno prebuditelstvo, delovati na raz- nih področjih in izdati razna dela v narodnem duhu, o tem pripovedu- je znani slovenski geograf prof. dr. Valter Bohinec v svoji uvodni študiji o nastanku zemljevida. Ta študija, ki je priložena reproducir- anemu ponatisu zemljevida slo- venskih dežel, podrobno pojasnju- je pobude za nastanek zemljevi- da in vse okoliščine njegovega na- stanka. Kot rečeno so pobudo za zemljevid dali mladi slovenski in- telektualci na Dunaju iz narodno- obrambnih pobud. Peter Kozler, čeprav pravnik, se je lotil zbira- nja gradiva in izdelave zemljevi- da, s katerim je imel same teža- ve. Zemljevid z bakreno ploščo se je izgubil skupaj z bakrorezcem, kateremu je Kozler zaupal gra- vanje zemljevida. Plošča se je kas- nejše našla, toda avstrijske oblasti so preprečevale izdajo zemljevi- da. Šele kasneje, ko je Bachov abso- lutizem popustil, je lahko prišlo do izdaje zemljevida, ki je doživel nato še tri natise.

Ker vsebuje zemljevid slovenska imena vseh krajev in privklat v naši zgodovini označuje meje slo- venskega ozemlja, je bil zemljevid ogromnega političnega in narod- nostnega pomena. Kot je ugotovila zgodovina, je Kozlerjev zemljevid stvarno, znanstveno podprl pogla- vitno politično zahtevo slovenske- ga naroda za osamosvojitve v te- danjem pa tudi poznejšem času. Zemljevid je imel sicer nekatere pogo- reske, ker je npr. Belo kraj- no označil kot hrvaško; prav tako je v Istri razširil italijansko ozem- lje v okolici mest na škodo slo- venskega prebivalstva. Najbolj to- čen je glede severne slovenske narodnostne meje na Koroskem, kar je razumljivo, saj je imel Koz- ler tam tudi najboljši prijatelj in sodelavec. Izdaja Kozlerjevega zemljevida je bila res velikega po- mena, saj je šlo tudi za prvi zem- ljevid slovenskega ozemlja. Koz- ler je še za časa svojega življenja doživel razna priznanja, danes se ga spominjajo kot pogumnega mo- ža, ki se je lotil velikega dela in ga uspešno opravil.

Zanimivo je, da je Kozler svoje- mu zemljevidu dodal tudi tekstni del, in sicer prvi slovenski zem- ljepis, ki vsebuje tudi pregled po- litične in pravosodne ureditve ilir- skega kraljestva in štajerskega vojvodstva s slovenskim in nem- škim imenikom mest in krajev. Tudi ta »kratek slovenski zem- ljepis in pregled«, kakor ga je imenoval avtor, prihaja zdaj na svetlo v reproduciranem ponatisu skupaj z zemljevidom, ki je repro- duciran v originalni velikosti. Gre torej za pomembno izdajo, ki po dobrih sto letih znova prihaja v reproduciranem ponatisu med na- še ljudi. Zemljevid je zaradi svoje zunanje podobe primeren tudi za okrasitev sten v študijskih sobah in stanovanjih in bo tudi s tega vidika navdušil marsikoga.

Sl. Ru.

revije

LITERARNE VAJE 3

Tretja številka Literarnih vaj se nam predstavlja s svojo običajno mešano vsebino verzov in proze. Poleg dveh celotnih povesti Igorja Vrabca in Lidije Rupel, se s prozo spet oglašajo EM/BE; v svojem va- ljujočem in impresionističnem stilu zaklepa misli, ki jih skozi in skozi spremlja grenkoba, tokrat ob- zavesti, kako postane življenje ve- likokrat mrtva navada. Vesna So- sič preliva v pripovedno obliko za- pleteno vprašanje samomora mla- dih, ki pa ga sicer — kljub dobre- mu srednjemu delu — nekoliko semplicitično in ne preveč ute- meljeno zaključuje. O problemu otroške psihologije piše Silva Tre- jak v vzgojiteljske šole. Dobro bi bilo, da bi se skušala z vpraša- njem spet spoprijeti, ga nekoliko bolj razširiti in globlje analizirati v okviru ne samo specifične otro- ske psihologije, ampak vseh tistih objektivnih faktorjev, med kateri- mi otrok živi in ki ga istočasno oblikujejo. Predvsem pa, gledati na otroka ne kot na čudežno in ne- dotakljivo igračko, kot na »nekaj zase«; iskati torej novih poti v ku- čki novih pedagoških metod in glo- bje analize.

V kratkih prozah — osebnih iz- kustvih se oglašajo Pepelka, Tici- jana Purger, Suzana Javornik, Laura Negrini, Marko Zubalčič in Erika Roncetti. V vseh se še kar jasno kaže čut za opazovanje, a res je tudi, da se ustavlja pre- več pri opisovanju nebestnih e- lementov, gibov, slik. Vseokrog pozitivni element za mlade avtor- je, ki naj se ga naučijo v bodoče uporabljati za povod k poglobitvi, premišljevanju in vzročni poveza- vi. Egon Stocca dalje zapisuje spo- mine na nonota, Neva Regent pa

v obliki pisma izpoveduje vse svo- je razočaranje — a ne zato do- končno nezaupanje — nad prija- teljstvom, v katerega je postavila vse svoje človeško upanje.

S pesmimi se tokrat predsta- vlja samo Suzana Pertot, ki se očit- no v tej obliki najlažje izpovedu- je. Kot po navadi se njene pesmi razvijajo iz doživetja bolj ali manj negativnih dejstev ali misli, zato da se preko realne analize povzpnejo do humane, konkretne rešitve, do optimističnega gleda- nja na svet. Ivan Artač se v krat- kem spisu spominja prof. Franja Kosovela, ki je pred nedavnim šel v pokoj. Intervjuji so v tej številki kar trije: z Ireno Zerjal - Pučni- kovo ob Cankarjevem letu; s sli- karko Zoro Koren - Škrkovo (piše Eva Ficur) in z glasbenikom in pevovodjo Ignacijem Oto (pišeta Klavdija Canciani in Pavel Lovre- cich). V Kulturnih novicah se na koncu »n.n.« ustavlja pri štirih knjigah letošnje izdaje Goriške Mohorjeve družbe, Martin Jevni- kar pa pri Jadranskem koledarju in njemu priloženih štirih knjigah.

I. P.

TEORIJA IN PRAKSA 11 - 12

Zadnja številka revije za druž- bena vprašanja zaključuje letnik XII. Izdaja jo fakulteta za socio- logijo, politične vede in novinar- stvo Univerze v Ljubljani. Med številnimi prispevki naj omenimo Franca Setinca uvodnik »Vztraja- ti na naši poti«, Vojana Rusa »Marksizem - individuum, družba in človek«, Petra Klinarja »Zna- čilnosti sodobnih mednarodnih mi- gracij«, Boštjana Markiča »Kako deluje delegatski sistem«, Savina Jogana »Nekaj pripomb na rob razpravam o naravi delegatovega mandata«, Vlada Šruka »Nekaj misli o marksistični literaturi«, Zvoneta Dragana »Samoupravni sistem planiranja«, Janeza Pečar- ja »Družbena samozasčita na ne- katerih področjih odklonosti«, Mi- he Ribariča »Lokusne družbeno- političnih zborov v SR Sloveniji«.

KNJIGA, KI GOVORI O SLOVENSKEM KRASU

Renato Ferrari: Murva rodbine Fabiani

Knjiga ima podnaslov »Stoletje miru na Krasu« - Zgodba je delno ambien- tirana v Štanjelu in Kobljalu - Uvod je napisala Amelia Gruber Benco

Platnica Ferrarijeve knjige »Murva rodbine Fabiani«

Ta knjiga že s svojo opremo in podobami zbudi v bralcu rado- vednost, saj takoj spozna in pri- čakuje, da bo besedilo govorilo o slovenskem Krasu, k temu ga nagovarjajo namreč risbe. Pred- prvim poglavjem je namreč lepa podoba Trsta, ki je nam vsem ta- ko dobro znana še iz šolskih let, namreč Valvasorjev »Stadl Triest«, vulgo Trieste - oder Terešta. In pred branjem si pozorno ogledu- jemo ta Trst, kakršen je v 17. stoletju nastal v bakroreznici Ja- neza Valvasorja, tega v sloven- stvo zaljubljenega italijanskega plemiča, ki je nekdo z neumorno delavnostjo znanstvenika popisal v svojem zborniku našo deželo in ljudske sege ter s tem jasno za- risal meje slovenski etnični skup- nosti.

S takim vtisom se človek poda v branje knjige Renata Ferrari- ja, ki na prvih straneh razgibava domišljijo, da bi utjel utrip življe- nja za kamnitim obzidjem Trsta

Izsek zahodne narodnostne meje iz Kozlerjevega prvega zemljevida slovenskega ozemlja

predpiše zdravnik kraški zrak in dama se s to hčerjo ter s franco- sko čebeljajo guvernantko poda na mučno potovanje na nas Kras, ki je bil tedaj, tako piše pisatelj, za tržaške meščane neznan, divji in negotoljuben. Pred odhodom napravi kronist še sam svojevr- sten sprehod v zgodovino Krasa, navsezadnje pa se družina le od- pelje prstu, teranu, dobremu zraku in ljubezni naproti. Napotili so se kar daleč, v Štanjel, na dom posestnika Fabiana, potomca ita- lijanske plemiške rodbine, kateri je že od 12. stoletja naprej zapo- del v last fevd Štanjel. Najprej so se ukvarjali s poljedelstvom, potem z živinorejo in se v 15. sto- letju preselili v Kobljalu; rodovi- na se je ukvarjala potem še s sviloprejestvom (od tod naslov), končno pa se je posvetila vino- gradništvu.

Branje postaja sedaj zanimivej- še, pisatelj se je zataknilo, zato mu zgodbo pripoveduje iz onstran- stva sama prababica Charlotte von Koller in začnejo se ljube- zenski roman. Anton Fabiani u- pravlja posestvo sam, pri tem mu pomaga gospa Teresa, njegova mati Slovenka. Anton in dekle sta drug za drugega nadvse priprav- na, oba sta bogata, dobra in tako se ljubezen med njima srečno za- plete in srečno »razdrasa«; malo pred zakonom in traja neskaljena vse življenje in še malo čez — traja v onstranskem Kobljalu, od koder potoji glas prababice, da z vsemi 14 otroki ni bilo sreče, nekateri pa so se e varno vsidrali v državnih službah pa doživeli razne zemeljske časti — in nesre- čno prve svetovne vojne. Charlotte je umrla l. 1923, tih pred smrtjo pa je zaslutila, da na tem svetu ni več nobene avstrijske »Gemüt- lichkeit« in da se je stoteleje mi- ru na Krasu končalo. (Lda pace sul Carso era finita. La nostra ci- viltà trilingue doveva essere can- cellata dalla terra. La nuova ci- viltà era razzista.). Se njen na- grobni napis v treh jezikih: nem- škem, italijanskem in slovenskem so poitalijančili v Charlotte de Co- ller.

Pa vendar! Vsa knjiga je napi- sana z ganljivo ljubeznivostjo do vsega slovenskega, z naklonjeno- stjo do prepletanja in mešanja na- rodov, jezikov in kultur in pa v znamenju odpora Jo romantike, ki je porodila »mlade« narode (pred- vsem italijanskega!) in jih nacio- nalno ozavestila. Pisatelj se za- vzeva za pasivni mir, za »čensko načelo«; tihega prilagajanja, po- kornega podrejanja v imenu lju- bezni, čes, prostora je za vse, ljubimo in mešajmo se med se- boj, govorimo »se jezike, če jih le znamo, bodimo strpni, pa bomo

še naprej romantično jahali (na lipicancu!) v slovenskem vinogra- du Gospodovem, in ni se treba vprašati, kdo ga obdeluje in či- gav je pravzaprav. Te pisateljeve ideje ni težko razbrati, zato in zaradi nje je ta knjiga v svojem jedru konservativna in pristran- ska, saj se pisatelj navsezadnje le ves čas trudi, da bi na »objekti- ven« način prikazal, kak se je ta italijansko - nemško sloven- ska družina prisrčno spojila in se udomila v sami sredici slovenske- ga Krasa. Iz knjige same je raz- vidno, da babica o tem, kaj se je okoli nje dogajalo za njenih mla- dih dni, ni imela pojma, kakor ni imela pojma o resničnem, življe- nju, ki je trpelo in se potilo okoli nje v tem čustvenem stoletju mi- ru. Pač, babica Charlotte (ki jo avtorica uvodne besede Aurelia Gruber Benco doživlja »come una nonna di noi tutti«) se le spozna na drobne zadeve ljubečega srca in v tem je njena resnična moč, a tudi pisateljeva, vse drugo je človeška in pisateljska slabost, če- prav avtorju ne gre odrekati hval- levredne ljubezni do plemenite no- ne. In do slovenstva in lepote ter dobrot kraške zemlje.

Knjiga je sicer napisana na- ravnostno spretno (če izvzamemo duhamonom nastevanje dogodkov in zgodovinskih datumov) in v le- pem, tekočem jeziku, na nekatere mestih je iskrica in duhovita. Avtor vpleta v pripoved nemške, francoske in slovenske (tudi na- rečne) izraze. In še: preveča jo nostalgijno vzdusje, prava zaljub- lenost v kraške reci, skratka, svojevrstna ljubezen, ki je pač av- torja pripravila do tega, da se je pisanja lotil. Vo, najbrž jo res lahko beremo kot vzdih eno- stranske ljubezni, nato sentimental- ne sicer, a ravno dovolj, da je ne moremo razglasiti za vse- odločujočo in veliko.

Iz uvoda A. Gruber Benco po- leg interpretacije knjige izvem, da je pisatelj se profesor germa- nskih jezikov in prevajalec. Knji- go je izdal Marino Bolafio leta 1975 v Trstu.

Ivanka Hergold

Prejeli smo

ZGODOVINSKI CASOPIS, Letnik XXIX, leto 1975, zvezek 1-2. Iz- daja zgodovinsko društvo za Slovenijo v Ljubljani. Na pr- vem mestu je objavljeno pre- davanje Metoda Mikuža z na- slovom »Vprašanje julijske kra- jine in Trsta 1947-54«, k ga je imel na zborovanju slovenskih zgodovinarjev oktobra 1974 v Piranu.

Ni je zime, ki bi jo lahko primerjali z mrzlimi dnevi samote, z občutkom zapuščenosti in izgubljenosti...

DOMAČA BESEDA OGREJE

V tvoj dom jo prinaša vsak dan prijatelj, obveščevalec in usmerjevalec

PRIMORSKI DNEVNIK

Podpri ga v njegovih prizadevanjih, POSTANI NAROČNIK!

Za vse, ki poravnajo celoletno naročnino do 29. februarja brezplačno mesečnik

DAN

in

ŽREBANJE 40 NAGRAD

1. MED KATERIMI SO TUDI BARVNI TELEVIZOR PHILIPS 22, MODEL RUBENS
2. - 3. DVAKRAT IZLET PRIMORSKEGA DNEVNIKA ZA 1 O- SEBO
4. PRENOSNI TELEVIZOR PHILIPS L2, MODEL VULCANO
5. AKVAREL SLIKARJA ROBERTA HLAVATYJA

IN ŠE:

6. Mapa s 5 sitotiski mladih tržaških slikarjev (Grimalda, Kra- vos, Švara, Vecchiet in Volk)
7. Zložljivo kolo Bianchi
8. Radijski sprejemnik z uro Philips RS 440
9. Magnetofon Philips N 2218
10. Magnetofon Philips N 2218
11. Radijski sprejemnik RB 244
12. Fotoaparati AGFA MATIC 1000
13. Elektronski računalnik Homeland 8 101
14. Elektronski računalnik Homeland 7 101
15. Gubčeva knjižnica (31 knjig)
16. Čajni prt - idrijski servis
17. Konfekcija 12 steklenic briških vin (Primožič) + konfek- cija 6 steklenic briških vin (Ružičnel)
18. Parni likalnik Philips HD 1203
19. Zbirka plošč Smetana »Prodana nevesta«
20. Kuhinjska tehnična Krups Record 850
21. Mešalec Termozeta Jork
22. Zbirka plošč Dvorak »Slavonski plesi«
23. Konfekcija 12 steklenic briških vin (Grauner)
24. Osebnata tehnična Krups 813
25. Knjiga »Narava«
26. Zbirka plošč Avsenik »Slovenija« + plošča TPPZ »Parti- zanska balada«
27. Narodni prt
28. Faksimilne izdaje »Partizanskega dnevnika«
29. Konfekcija 9 steklenic briških vin (Gradnik)
30. Usnjen album
31. Sušilec las Philips HL 3801
32. Knjiga (Trinkhaus) »Obveščevalci«
33. Knjiga (Buchheim) »Podmornica«
34. Knjiga (Vogel) »Ljudski zdravnik«
35. Knjiga (Gams) »Kras«
36. Usnjena šatulja
37. Konfekcija 6 steklenic briških vin (Komjanc) + konfekcija 2 steklenic briških vin (Štekar)
38. Knjiga (Stevenson) »Prigode Davida Balfourja«
39. Knjiga »Sodobna kuharica«
40. Knjiga (Bartol) »Demon in Eros«

VEČ KOT PO TRIDESETIH LETIH OD KONCA VOJNE JUTRI PRED TRŽAŠKO POROTO

Nacistični zločini v Rižarni končno pred sodiščem

Povzetek iz obtožnice proti zločincem

Po skoraj petih letih dolge in zapletene preiskave, je preiskovalni sodnik dr. Sergio Serbo 22. februarja lani formalno obtožil zločince nacistične krynike Rižarne in predal vse akte sodišča v nadaljni postopek. Proces se bo končno začel jutri pred tržaškimi porotnim sodiščem. Podajamo shematični povzetek obtožnice.

OBTOŽNICA

Preiskovalni sodnik pri civilnem in kazenskem sodišču v Trstu je izdal naslednjo obtožnico in sodni ukaz za kazenski postopek proti:

— Avgustu Ernestu Dietrichu Allersu, rojenemu v Kiellu 17. 5. 1910, odvetniku s bivališčem v Hamburgu, Abteistrasse 29; ni se javil sodni oblasti, ni se odločil za bivanje v Italiji, ni imenoval svojega odvetnika;

— Josephu Oberhauserju, rojenemu v Muenchnu, 20. 9. 1915, natakarju s bivališčem v Muenchnu, Augustenstrasse 19; ni se javil sodni oblasti, ni hotel v Italijo in ni imenoval branilca;

OBTOŽENI

večkratnega umora v obtežljivih trajajočih okoliščinah na osnovi členov 81, 110, 112 št. 1, 575, 576 št. 1, 577 št. 1, 3 in 4 kazenskega zakonika, ker so namerno in z dejanja (več kot 5 skupaj) kot vojski SS (Allgemeine — SS Waffen SS, Polizei), zadolženi za represijo in politično in rasno preganjanje kot člani «Einsatzkommando Reinhard» in sicer:

— Christian Wirth (mrtev), kot

poveljnik omenjene skupine s činom Sturmbannführerja od svojega prihoda v Trst (oktober 1943) do smrti 26. 5. 1944;

Gottlieb Hering (mrtev) kot Wirthov namestnik, začasn poveljnik skupine do Allersovega prihoda in končno kot njegov namestnik, s činom Hauptsturmführerja od oktobra 1943 do novembra naslednjega leta;

— Dietrich Allers, kot poveljnik skupine od sredine junija 1944 do 30. aprila 1945 (umrl v Italiji), s činom Obersturmbannführerja;

— Josef Oberhauser, kot poveljnik Abteilungs Rižarne od oktobra 1943 do umika, s činom Obersturmführerja;

— Franz Stangl (mrtev), kot poveljnik drugega oddelka iste skupine za ves ta čas s činom Hauptsturmführerja;

— Otto Stadie kot Polizeimeister in krvnik oddelka «R.I.»;

— drugi, kot Stadie, katerih istovetnost ni bila točno ugotovljena, kot podčastniki in podrejani vojski;

da so brez vsake možnosti uveljavljanja vojaških vojnih zakonov, brez vsakršnih sodnih postopkov, brez vsakega razloga in vsake vojaške nujnosti, ubili nedolžne, vendar znatno število oseb, katere so jim nemške vojske in civilne zasebene oblasti v pokrajini Trst, Reka, Pulj, Gorica in Videm izročile v varstvo, ali katere so sami zajeli v okviru sistematičnih ukrepov represije in političnega ter rasnega preganjanja, ki so jim bili delno poverjeni za izvedbo. Ti umori so bili izvršeni v ta namen ustanovljenem zaporu v Trstu (v podjugu imenovanem «Rižarna pri Sv. Sobi»).

Podrobneje je obtožnica, da so ubili naslednje jetnike, bodisi iz podlih bodisi iz nepomembnih razlogov, ali pa z namenom krivičnega prisvajanja ali, da bi pri-

krili druge zločine, ki so tukaj navedeni:

a) Nekaj slaboumnih Židov, med katerimi odv. Egoneja Brunnerja, ki so bili ubiti med 28. in 29. marcem 1944 in katere so 28. pobraли iz krajevne pokrajinske psihiatrične bolnišnice, d. bi jih odgnali v uničevalno taborišče v Auschwitz, in katere zaradi njihovega zdravstvenega stanja ni so mogli zlahka skupno z drugimi Židi v isti skupini poslati v omenjeno poljsko taborišče;

Ker so s tem ravnali razen iz

Zločinec Dietrich Allers

podlih nagibov sovraštva in sistematičnega preganjanja (genocida), tudi iz lastne komodnosti in komodnosti drugih vojakov SS pri izvrševanju ukazov o deportiranju;

b) Nekaj jetnikov (kakih dvesto) so ubili potem, ko je dvema drugima, ki sta izkoristila zračni bombni napad na Rižarno (10. 6. 1944), uspelo zbežati iz pritičnih celic;

Ker ti jetniki niso na noben način sodelovali ali omogočali njun beg in ker ni bilo nobene nevarnosti za jetniške paznike, je treba dejanje pripisati izključno maščevanju in zlobi, torej podlih in nepomembnih vzrokov;

c) Pet židovskih jetnikov (Felice Mustachi, Giuseppe Hassid, Levi Sida, Neumann, neki Cohn) je bil ubitih konec junija 1944 ali 1. julija 1944 samo zato, ker so drugi židje (že odgnani) skrili ali zavrgli v stranišče (v katero omenjenih 5 niti ni imelo dostopa, ker so bili zaprti v drugem oddelku) pet zlatnikov, da bi jim jih ne bilo treba izročiti uradu za zbiranje njihove lastnine.

Ker so torej ravnali iz nepomembnih in podlih razlogov kriminalnega zverinstva.

d) Dva dečka po rodu iz Čičerije in njunega 30-letnega sorodnika, ki jih zaradi starosti in zdravstvenega stanja niso mogli odgnati v Nemčijo, in ki so bili izkoristeni do skrajnih moči za prisilno delo, so nato ubili oktobra 1944, ker so jim bili v napotju;

e) Šest Židov (med katerimi so bili identifikirani Jarach Anna, Kreps Giuseppe, Trieste Celina,

Mieli Giulia), katere so pobrali iz neke bolnišnice v Benetkah in katere so zaradi odgovora na vprašanje, če zaradi bolezn ne bi mogli prenesti deportacije v Nemčijo, ubili istega dne konec oktobra 1944.

f) Bordignon, por. Sereni Gianina, aretirana 21. septembra 1944 samo zato, ker je bila žena nekega žida, je bila ubita februarja 1945, ko so jo na ukaz višje S.D. oblasti izpustili (ker kot arijka ni bila podvržena ukrepom rasnega preganjanja) ker je zahtevala naj ji vrnejo 30.000 lir, katere so ji vzeli in katere so si oboženci prilastili. Ravnali so torej, da bi prikriili zagrešeno prilastitev in da bi si zagotovili tujo lastnino in nezakrivnost, ker so take prekrške preganjal tudi varnostni organi in nemška vojaška policija.

g) Grini Mauro n. Colini por. Grini Maria, sodelavca Oddelka za iskanje Židov in prilastanje njihove lastnine, sta bila ubita aprila

1945, da bi ne bilo prič o zagrešenih nasiljih in zločinih.

S tem so ravnali za prikrivanje teh in drugih zločinov in da bi zagotovili nezakrivnost in dobiček.

h) Robusti Pino je bil ubit 7. aprila 1945 samo zato, ker se 19. prejšnjega meseca ni javil na obveznem delu kot član organizacije Todt, nad katero je imel Allers policijsko nadzorstvo, kar je izkoristil za pasivno korupcijo.

i) Bemporath Abramo, 80-letni žid, je bil ubit julija ali avgusta 1944, ker zaradi starosti ni bil uporaben.

l) Slosar Anton (90-letni), Slosar Marjan (14-letni), Slosar Marja in Anton jun. iz Nove Hračine, so bili ubiti aprila 1944 po dveh dneh zapore samo zato, ker so bili sorodniki dveh pripadnikov narodnosvobodilne vojske; Zaradi tega bi bili lahko kvečjemu podvrženi policijskemu nadzorstvu, ne pa deportaciji.

Dodatno so še obtoženi, da so

včasih ubijali s strupenimi sredstvi (plin), včasih z mučenjem (udarci s kijem, klanjem itd.) v Trstu od oktobra 1943 do aprila 1945.

Ommissi Podpisani preiskovalni sodnik dr. S. Serbo iz teh razlogov, v skladu z navedbami javnega tožilca in ob upoštevanju čl. 374, odreja sodni postopek proti Allersu Ernestu Dietrichu Augustu in Oberhauserju Josephu pred porotnim sodiščem v Trstu, da odgovarjata za pripisanimi jima kaznivimi dejanji.

v skladu z navedbami javnega tožilca in ob upoštevanju čl. 378 kazenskega postopnika pa izjavlja, da se proti Wirthu Christianu, Heringu Gottliebu in Stanglu Franzu ne postopa, ker je prekršek zapadel zaradi njihove smrti.

Obtožnica nato navaja imena odvetnikov obrambe obtožencev, imena prizadetih strank in njihovih odvetnikov ter seznam, ki obsega imena 151 prič.

Prvi posnetek dvorišča Rižarne neposredno po osvoboditvi. Ruševine krematorija

Radiografija obtožnice: absurdne omejitve

V naslednjem objavljamo študijo, ki sta jo sestavila podpredsednik Združenja bivših internirancev ANED senator odv. Gianfranco Maris, član višjega sodnega sveta, ter prof. odv. Giorgio Marinucci, redni profesor za kazensko pravo na univerzi v Pavli.

Preiskovalni sodnik (PS) pri tržaškem tribunalu je osvojil predlog javnega tožilca in je omejil obtožbo «Einsatzkommando na umrtnitve samo tistih oseb, ki se ne morejo podvreči vojnim zakonom» ter je izrecno izključil približno dva tisoč italijanskih, slovenskih, hrvaških in drugih pripadnikov odporniškega gibanja, ki so bili ubiti v Rižarni pri Sv. Sobi.

PS je napovedal, da namerava nadaljevati preiskavo, neodvisno od bližnjega procesa, toda vedno z gornjo omejitvijo za usmrtitve nedolžnih oseb, ki se ne morejo podvreči vojnim zakonom (stran 15 sodeb).

Neodvisno od političnega pomena te izbire, ki objektivno pomeni revalutacijo zločinov, katerim se s tem priznava, da so, ko so na barbarski način pomorili na tisoče ljudi, ravnali po zakonskih predpisih, ostaja vprašanje s katerim bodo morali utemeljiti svojo sodbo sodniki porotnega dvorja v Trstu — če namreč držijo na pravnem in dokaznem področju argumenti, s katerimi preiskovalni sodnik utemeljuje omejitve obtožbe za večkratni umor.

1. Da bi usmrtitve približno dva tisoč odpornikov v Rižarni s strani EK ne označil kot naveden umor, navaja PS dvojno vrsto argumentov:

a) Umrtnitve osebe so zagrešile (kot partizani, vojaki, volni) dejanja proti interesom ter politični in vojaški varnosti okupacijskih oblasti, ne da bi se mogle izogniti sankcijam, ki so jih predvidele okupacijske oblasti. (Stran 31 - 42).

b) Ker EK ni imel v organiziranem okviru tukaj delujočega varnostnega aparata nobene ustrežne oblasti (to je, da bi abstraktno grozil s sankcijami in da bi jih konkretno izvajal) in tudi ni imel oblasti, da bi presojal odločbe tistega, ki je bil pristojen jih izdati, ter je bila njegova naloga omejena na njihovo (grozovito) izvrševanje, je jasno, da bi se kakršnakoli njegova krivda v tem profilu morala smatrati od vsega začetka za nezakrivno v smislu čl. 43 kaz. zak. (stran 42).

Cetudi pustimo za zdaj ob strani argument pod a), se teza PS jasno in enostavno, kljub sklicevanju na čl. 43 kaz. zak., izkaže kot plod očitne materialne in pisne napake. Člani EK so bili le izvrševalci smrtnih obsodb (delovali so le kot «krvniki», stran 47) in niso imeli nikakršne oblasti za presojanje smrtnih obsodb, ki so jih izvršili in bi se torej te usmrtitve morale smatrati za nezakrivne v smislu čl. 51 kaz. zak., ker so morali le izvršiti neposredne ukaze svojih hierarhičnih predstojnikov.

2. Kot je splošno znano, je sklicevanje na nezakrivnost izvršitve neposredljivega ukaza v zgodovini procesov o nacističnih zločinih, toda nikdar se to sklicevanje ni izkazalo tako neutemeljeno kot v tem primeru.

Ko se govori o izvrševanju «neposredljivih ukazov», je nesporno, da se neposredljivost nanaša samo na «substancialno» zakonitost ukazov. Presojanje formalne zakonitosti pa je vedno in za vsakogar dolžnost, iz česar sledi, da mora ukaz — če naj bo obvezen — a) biti namenjen tistemu, ki je bil formalno pristojen za njegovo izvršitev;

b) mora prihajati od tistega, ki je bil formalno pristojen, da ga izda (glej za vse v ital. doktrini: Bettiol, Diritto penale, 1973, P.307; Antolisei, Manuale dir. pen., PG 1963 P.205 S.; Delitala, Adempimento di un dovere, in Enc. dir. I. 1958, P.568; Nuvoione, P.205; in v nemški doktrini za čas dejanj: Schwinge, Militärstrafgesetzbuch 1940 P.47; in v sedanjih literaturah: Jeschek, Lehrbuch der Strafrechts 1972 P. 231; Stratenwerth Strafrecht A.I. 1971 n.248; in za primerjalno pravo — vpra-

šani, nastalih tekom procesov zaradi nacističnih zločinov, tudi za nemške sodnike Meyrowitz, La repression par les Tribunaux Allemands des crimes contre l'humanité, 1960, p.394 ss.).

Če bi se bil torej PS vprašal — ali so bile vsaj formalno zakonite hipotetične smrtni obsodbe, ki so jih izvršili člani EK, bi bil našel v procesnih spisih — in tudi v samih svojih pripombah — tehten dokaz o neobstoju dveh neobhodnih in rekvizitov formalne zakonitosti ukazov, začenši s prvim

a) o nepristojnosti EK v danem primeru — po nemški zakonodaji v času dejanj — za izvrševanje hipotetičnih smrtnih obsodb.

EK se ni mogel smatrati za pristojnega za izvršitev smrtnih obsodb, hipotetično izrečenih od za to pristojnih sodnih organov (vojaškega aparata, ali vojaške policije, ali delotičnega razloga (gre za besede samega PS) — ker EK ni bil nikoli sestavni del vojaškega ali vsaj politično voja-

Jeklena knuta, s katero so krvniki v Rižarni ubijali svoje žrtve

škega aparata na ozemlju, ki je tedaj (oktober 1943) tvorilo O.Z. A.K. (stran 20).

Kaj je v resnici detal EK, je PS jasno povedal v zvezi s tem, kar je prišlo na dan v nürnberškem procesu, v nadaljnjih procesih in tekom celotne preiskave:

— EK je imel samo nalogo «strankine milice» in «je deloval samo kot edinica politične policije vedno in samo s posebnimi političnimi ter preganjalnimi in zatiralnimi interesi, povsem neodvisnimi in različnimi od vojaških in vojnih interesov Reicha» (stran 22);

— EK je bil «tolpa specializiranih morilcev» in že nürnberški sodni zbor je ožigal njegove krivde ter ga označil kot krvnika političnega sistema, ki se je oslanjal na pokol celokupnih narodov in celokupnih kategorij ljudi» (stran 23);

— EK je bil ena najbolj monstroznih tvorbo in eden najbolj učinkovitih izvrševalcev programa, ki ga je narekovalo preganjalno in blazno nacistično vodstvo (stran 54);

— ta monstrozna tvorba je bila taka, da bi «člani EK ne mogli nikoli biti vključeni v prave vojaške oddelke nacistične milice, ker niso bili nič drugega kot «osebna zadeva Brigadenführerja Odila Globocnika» (stran 19) in so «bili odvisni v funkcionalnem smislu samo od generala Globocnika» (v disciplinskem smislu pa od Himmlerja» (stran 59);

— EK je bil taka «tolpa krvnikov, roparjev in tringov» (stran 49), da jim je bila njihova «dejavnost» označena kot «posebna in nedopustna po nalogah in načelih, proglašeni v nemškem pravnem redu» in «ne brez razloga jim je bilo ukazano, naj delujejo tajno» (stran 53);

— nikakor ne brez razloga — na-

daljuje PS — je tvorila njihova dejavnost, čim so zanj zvedeli nekateri nemški krogi — predmet ovadb in protestov, zaradi česar — gre za skoraj nedostopni dogodek v zgodovini nacistične vladavine — je moral sam Hitler posredovati in jo omejiti» — (stran 53); «pravzaprav (gre se vedno za besede PS) so bili obtoženi samo tolpa roparjev, vredna strela tudi po njihovem pravnem redu» (stran 114);

Lahko bi nadaljevali s citiranjem številnih drugih enakih odstavkov v sodbi, iz katerih izhaja vedno markantno monstrozno oblike EK, prave «zločinske družbe», ki je delovala preko in v navzkrižju s monstroznimi mejami samega nemškega pravnega reda.

Edini razumni zaključek, do katerega bi bil lahko prišel PS, je bil — da ponovno njegove lastne besede — da «ni videti, kako bi se pokol zapornikov v policijskem taborišču v Trstu mogel označiti drugače kot naveden umor» (stran 23).

Presenetljivo je, da se omejitvo samo na ta izraz — da je PS proglasil ta sklep samo, da bi izključil značaj vojaškega zloči-

države, temveč samo nacistični stranki.

Zaradi tega je sklicevanje, kar se njih tiče, na nezakrivnost zaradi izvršitve nepreverljivega ukaza nadrejenih oblasti, pravi nesmisel, ker — kakor je ponovno razsodilo samo nemško pravosodje (glej Meyrowitz stran 411, s) — se «ukazi nacistične stranke» nikakor ne morejo uskladiti s pravnim pojmom «višji ukaz», katerega izvršitev bi opravičevala delo podrejenega; tako opravičilo bi lahko veljalo samo za državne organe. V skladu s tem je nemško pravosodstvo vedno odklanjalo, da bi za ukaze, izdane od nacistične stranke ali namenjene njenim organom, kakor je EK, uporabilo načelo o nezakrivnosti zaradi izvršitve višjega ukaza, kakor to predvideva paragraf 47 nemškega vojnega kazenskega zakonika, ki je bil v veljavi v času dejanj (glej Meyrowitz, prejšnji cit.).

Ne samo: nemško pravosodstvo je vedno kaznovalo pripadnike edine, kakor je EK, zaradi kaznivih tajne družbe v zločinskih nameni («Geheimbünde»), predvidenega v paragrafu 128 nemškega kazenskega zakonika, in je istočasno vedno razsodi-

lo zabodo. Člani te morilske družbe so bili — uporabljajoč zopet besedo PS — le roparska tolpa, vredna ustrele tudi na podlagi njihovega pravnega reda (stran 114), in je bilo in je zaradi tega nesmiselno in očitno protislovno, če bi se smatrali kot zakonito pristojne za izvrševanje hipotetičnih in, kakor bomo videli, neobstoječih ukazov za izvršitev smrtnih kazni, pa naj jih je izdal kdorkoli.

3. Kakor da bi ne zadostovalo, se je PS skliceval na izvrševanje nepreverljivih ukazov, čeravno je očitno, da ni drugih predpogojev, s katerimi bi se mogle upravičiti gornja nezakrivnost. Pripadniki EK — kot smo videli — se res ne samo niso mogli smatrati za naslovljence ukazov za izvrševanje smrtnih obsodb, temveč izhaja iz procesnih spisov, da neštevile bestialne usmrtitve, ki so jih zakrivil, niso nikakor bile utemeljene s kakršnimi smrtnimi obsodbami, izrečenimi od karkoli, pa četudi po najbolj kratkem postopku, in, če so obstajale smrtni obsodbe, je šlo za nelegitimne in torej neobvezne obsodbe, izdane od nepristojnih organov.

V tem oziru je stališče, ki ga je zavzel PS, neverjetno kontradiktorno; — na eni strani piše, da je dejavnost EK obstajala, med drugim, v izvrševanju smrtnih obsodb, ki so jih izdale sodne oblasti različnih od specialnega organa, ustanovljenega od Vrhovnega komisarja za huda kaznivá dejanja atentata proti vojakom in političnim interesom okupatorske oblasti, različnega od vojaškega sodišča, ali od vojnega sodišča (stran 25).

— na drugi strani, ko gre za ugotovitev tudi najmanjše sledi o smrtnih obsodbah, izrečenih od kateregakoli legitimno pristojnega organa, je PS prisiljen registrirati, da ni dokaza za obstoj smrtnih obsodb, legitimno izrečenih od kogarkoli.

Dejansko: a) ko je PS skušal zaslišati odv. Paula Messnerja, referenta (neke vrste ministra za pravosodje v OZAK in predsednika Posebnega sodnega dvora, ustanovljenega za sojenje v primerih črubege atentata proti varnosti nemške uprave) — je prejel samo odklonilen odgovor. «Niče» — komentira PS — bi ne bil bolj kot on v stanu potrditi abuzivnosti početja obtožencev in «če ni hotel pričati, pomeni, da bi ne mogel najti besed za osporavanje» (stran 85 - 86).

b) Drugi pa so govorili, kakor tolmačinja Ivanka Makovec, ki je izjavila dobesedno: «Znano mi je, da so bile nekatere osebe usmrčene, a nikoli nisem slišala govoriti o sodnih procesih in se manj o vojnih sodiščih»; «odločali so člani SS» (stran 72 Zv. VII.); in PS komentira to zadnjo trditve z opazko, da je vsaj «pred novembrom 1944» moralo smatrati «kot gotovo», da so bile te hipotetične odločbe «nelegitimne» vsled pomanjkanja ustreznih oblasti. Toda treba je dodati, da tudi po gornjih datumih PS ni uspela najti niti najmanjšega dokaza o obstoju te neobhodno potrebne oblasti: oblast izreči smrtno obsodo namreč ni stvar, ki bi jo je PS lahko predpostavljala za kogarkoli do nasprotnega dokaza!

c) deset «pripadnikov S.D.» (Caligaris Isidoro, Capponi Silvana, Zamperlo Antonia, Crisani Giovanni, Montanari Italo, Piccoli Giovanni, Divjak Carlo, Kravos Ernesto, Camus Gastone, Camauli Giovanni) — izključuje — gre za besede PS — da bi delovali, vsaj za večino primerov, vojno sodišče za politične obtožence, ali da bi vsaj slišali govoriti o tej ustanovi» (stran 108 - 109); in med njimi je eden, ki iz lastne izkušnje dodaja v zvezi z obsejanjem dveh gipsov. «Izključujem, da bi se bil proti njima vršil kak vojni, četudi kratek, postopek». (Crisani Giovanni, stran 62/VII.);

d) končno je Luciano Hesse — od januarja 1944 do konca okupacije strogo zaupni osebni tajnik direktorja službe IV pri centrali S.D. v Trstu, kar pripominja PS — najprej trdil, «da mu je bilo znano o smrtnih obsodbah in njihovih izvršitvah samo, kolikor so

bile izrečene od vojnih sodišč», trditve, ki jo sam PS označuje za absurdno, ker je nesporno, da vojna sodišča niso nikoli izrekala smrtnih obsodb nad političnimi priporočili; potem pa, stisnjen ob zid, ni vedel povedati, kako in kdo je izrekel smrtni obsodbe, skrivajoč se za molkom, ki ima za samsa PS sledeči očitni pomen: «samo zavest o absolutni nezakrivnosti odločitev nekaterih častnikov ali nekaterih organov, da se zaporniki v preiskavi usmrtijo, ga je prinudila — v zvezi s specifičnimi vprašanji o dejavnosti EK na tako ravnanje». (stran 107-108).

Zaključujoč, jasno izhaja že iz samih besed PS, da je bil pokol tisočev odpornikov, ki so ga izvršili pripadniki EK, sklicujoč se na nezakrivnost vsled izvrševanja nepreverljivih ukazov, brez vsake pravne podlage, kar ustretni ukazi niso bili obvezni, ker so bili formalno nezakoniti, ne samo (kakor se je videlo zgoraj), ker je bila ta tolpa roparjev formalno pristojna za izvrševanje smrtnih obsodb, pač pa tudi zaradi tega, ker tisti, ki je bil pristojen za izrekanje smrtnih obsodb političnih zapornikov (vojna sodišča), in takih obsodb nikoli izrekel (izpoved Makovec in desetih pripadnikov SD) in tisti, ki je (domnevno) ukazal usmrtitev političnih jetnikov (oficirji SS), ni bil za to pristojen in si je bil celo svet nezakonitosti takih ukazov (primerljaj komentar PS pričevanju Makovecve in Hesseja).

Naj k temu dodamo še, da je že sam obstoj smrtnih obsodb — pa naj bi jih izrekel kdorkoli, četudi kot zaključek najbolj naglega postopka pod vodstvom tudi najbolj nepristojnega med sodniki — demontira s številnimi izpovedmi preživelih, ki so soglasno govorili o množičnih pokolih političnih jetnikov» (primerljaj sodbo PS stran 116-118-120-123-125-129-130), o «loktivnih pokolih, izvršenih le po zločinski iniciativi obtožencev» (stran 116), «samo da bi se skričilo število jetnikov» (stran 116), «zločinski sadizmom» (stran 118), «brez vsakega procesa» (stran 129), «samo volji krvnika» (stran 129) itd. itd.

Sprito te monstrozne stvarnosti — ki govori samo o metodinih pokolu, izvršenem brez najmanjšega videza pravne zakonitosti — se teza o izvrševanju tudi samo formalno zakonitih ukazov izkaže še enkrat brezsmiselna in brez vsake podlage: resnica je — da ponovno besede PS, toda v zvezi z vsemi usmrtitvami, ki so jih izvršili pripadniki EK, začenši z usmrtitvami političnih jetnikov — «da ni videti, kako bi se usmrtitve jetnikov v tržaškem policijskem lagerju mogle označiti drugače kot naveden umor», ali točneje, kot nadaljevanje cele vrste umorov — skoraj dva tisoč človeških bitij, ki so bila na barbarski način umorjena — z obtežljivo okolnostjo, iz nizkotnih razlogov, z mučenjem (udarci z gorjaki, zadavljanje itd.) in z zastrupljenjem (s plinom).

II. Da se v prihodnje popravijo zgrešene nastavek obtožnice, in s to zgrešenostjo bi, kakor smo poudarili v začetku, PS hotel nadaljevati tudi v bodoče (prim. stran 15 obtožbe) — ni druge poti kot ena; da portno sodišče med razpravo ugotovi in na koncu proglasi kot absurdno, nesmiselno tezo o nezakrivnosti, ustvarjeno z obtožnico, in če javni tožilec ne bo že tam zahteval, da se sproži obtožba «za skrivno v kaznivih dejanjih», izhajajočih iz spisov in iz izsledkov razpravi — kakor to odloča člen 144 kaz. zak. — naj z določeno odločbo, da se spisi vrnejo javnemu tožilcu za postopek v smislu zakon.

Tako se bo končno lahko odprlo poglavje o podlih grozodejstvih, ki so jih zakrivali nacisti proti italijanskim, slovenskim in hrvaškim političnim jetnikom in se bo končno lahko raztegnila preiskava na vse italijanske in nemške osebnosti, ki še živijo in so, zahvaljujoč se stališču PS, ostale dolžne za svoje zaslužene kazni za svoje nepopisne zločine.

Edini živi obtoženeц Joseph Oberhauser v svojem lokalu

NOGOMET

V PRVENSTVU D LIGE

SMUČANJE

V LETOŠNJI TEKMOVALNI SEZONI

V MLADINSKEM NOGOMETNEM PRVENSTVU

V Trstu vlada veliko zanimanje za derbi med ekipama Triestine in Pro Gorizie

Drugi deželni derbi bo tekma Monfalcone-Pordenone - Teško gostovanje Ponziane

Danasnje četrto kolo nogometnega prvenstva D lige bo precej zanimivo. Na sporedu ne nekaj izenačenih dvo-bojev, enajsterice, z zornega dela lestvice, ki bo verjetno danes dobila drugo, dva deželna derbi (Monfalcone - Pordenone in Triestina - Pro Gorizia), Ponziana pa bo igrala v Dolu.

Monfalcone — Pordenone

Po dveh zaporednih porazih sprejme Tržičani v goste trdoživno ekipu Pordenona, ki je prav tako v zadnjih dveh nastopih doživela dva poraza. Zato je povsem razumljivo, da enajsterice ne marata v nedeljo zvečer poraženi igrači, kajti to bi lahko povzročilo, tudi psihično krizo. Na lestvici imajo gostje točko več od domačinov, ki so v zadnjih nastopih nekoliko odstopali v napadu. Sicer gostje v gosteh niso v letošnjem prvenstvu še zabeležili zmage, kar dopušča upanje navijačem Monfalcone, da tudi v Tržiču Pordenone ne bo odnehal več od pičle točke. Upoštevajoč trenutno formo ekip bi se domačini prav gotovo zadovoljili tudi z remijem, saj se dobro zavedajo, da ima nasprotnik v svoji sredi dva obetljiva napadalca, Trevisana in Marsona, ki sta tudi državna reprezentanta sander 20. ki bosta prihodnji teden branila državni dres na nogometnem turnirju v Perziji. Prav za tega Trevisana in Marsona nečeta razočarati obojavalce, ki jima bodo tudi danes sledili v Tržiču. Remi je torej zagotovljen?

Dolo — Ponziana

Tržičani gredo v gosteh, k presejektivemu Dolu, ki je v tem prvenstvu osvojil le tri poraze (vse v gosteh). Domačini so se posebno izkazali v zadnjem delu prvenstva, ko so v petih tekmah pred domačim občinstvom izboljšali na 10 točk. To jasno kaže, da naloga Ponziane tokrat ne bo lahka. Varovanci Sadorja so vsekar optimisti in to povsem upravičeno, saj je Ponziana v zadnjih tekmah prikazala dober nogomet, in osvojila precej dragocenih točk. Tržičane precej peče poraz, ki so ga doživeli v miznem oktobrskem popoldnevu proti Dolu na "Grezarju", ko ni še nihče prišelval Dolu med močnejše ekipe prvenstva. Nato pa so izid pokazali, da to ni siko moštvo a izboljšali na domačih tleh ni prijetno za nobeno ekipo. Prav ta poraz pa daje Ponziani moč in pogum, da mora v Dolu igrati obrambno, brez napak, v upanju, da odnese točko, kar bi predstavljalo že velik uspeh. Naloga vsekakor ne bo lahka, saj so trenutno predstavniki Dola, v katerih vrstah je nekaj solidnih nogometašev, kot so Buson, Gelain, Tumiat in Favaretto, v tem delu prvenstva na domačih tleh skoraj nepremagljivi. Za to gostovanje trener Sador nima težav s postavo moštva, kajti na razpolago ima vse nogometaše in zato bo verjetno poveril zaupanje nogometašem, ki so pred tednom dni premagali v Trstu S. Dona.

Triestina — Pro Gorizia

Tržaški občinski stadion "Grezar" bo danes prizorišče deželnega derbija Triestina — Pro Gorizia za katerega vlada posebno med tržaškimi navijači veliko zanimanje. Po trenutni krizi je namreč Triestina v dveh deželnih derbijih (Monfalcone in Pordenone) osvojila štiri točke in so zato

KOŠARKA

1. ITALJANSKA LIGA

Danes v Trstu milanski Cinzano

Tržaški ljubitelji košarke bodo danes prisli na svoj račun. V Trstu bo namreč v 5. kolu A kvalifikacijske skupine igral milanski Cinzano proti domačemu Pallacanestro. Za to srečanje se predvideva rekobno število navijačev.

A KVALIFIKACIJSKA SKUPINA
Pari današnjega kola
V Trstu: Pallacanestro Trieste - Cinzano; v Bresciji: Pintox - Lazio; v Pesaru: Scavolini - Brindisi.

B KVALIFIKACIJSKA SKUPINA
Pari današnjega kola
V Turinu: Chinamartini - Patriarca Gorica; v Rieti: Brina - Saporio; v Castelfrancu: Duco - Ausonia; v Neaplju: FAG - Juventus Caserta.

SKUPINA ZA DRŽAVNI NASLOV
Pari današnjega kola
V Rimu: IBP - Forst; v Milanu: Mobilquattro - Alibon; v Bologni: Sindurde - Mobilgiri; v Vidmu: Snaidero - Canon; v Piacenzi: Snaidero - Canon.

Vse tekme treh skupin se bodo pričele ob 17.30.

Bor — Sokol 86:31 (41:14)

BOR: Gerdol 2, Cej 18, Savi 7, Škerl 20, Devetak 2, Kosovel 1, Don 6, Lokar 16, Curri 8, Turk 6.

SOKOL: Zidaric 4, Slavec 6, Skrinjar 1, Rebula, Gruđen, Della Schiava 4, Terčon 10, Kojanec, Caharija, Pupis 6, Ušaj.

Sodniki: Omar Huso.

Prosti meti: Sokol 3:12, Bor 4:18.

Tudi v drugi tekmi med tema ekipama je zaslužen zmagoval Bor.

"Plavi" so prikazali boljše tehnično znanje in večjo točnost pri metih. Pri nabrežinskih predstavnikih pa smo opazili precej nervoze, kar pa je razumljivo, saj so to za večino prvi nastopi. Med borovci so vsi pokazali znaten napredek, še posebno pa sta se izkazala Škerl in Cej, medtem ko je pri Sokolu delno zadovoljil le Terčon. marko

ODBOJKA

V 2. MOŠKI DIVIZIJI

Igrala bosta tudi Dom in Olympia

FIPAV je že objavila tekmovalni koledar

Goriška odbojkaška federacija je prav te dni izdala koledar in porazdelitev skupin prvenstva 3. moške divizije. Letošnje prvenstvo 3. divizije se bo udeležilo kar 9 ekip, ki so porazdeljene v dve skupini. V A skupini bodo nastopale štiri ekipe in sicer: Fulgor, Intrepida, Mariano in Libertas, v B skupini pa pet šesterek (Azzurra, Arci PAV (Krmim), Dom B, Olympia B in Mossa).

Prvenstvo se bo pričelo 18. t. m. in se bo zaključilo 21. aprila. Kot je zgoraj razvidno nastopata letos v tem prvenstvu v B skupini dve slovenski šestkeri: Dom B in Olympia B. Možnosti naših ekip ni so najbolj rožnate, saj bosta imeli v B skupini glavno besedo ekipi Mossa ter Arci PAV iz Krmim. Ti dve ekipi sta se namreč letos ojačili s starejšimi in izkušnimi igralci. Toda namen naših ekip, ki nastopata v tem prvenstvu z drugo postavbo (saj imata obe prvo ekipo v višjih ligah) ni končna zmaga, ampak le dati možnost mlajšim igralcem, da tudi oni nastopajo in si priborijo potrebne izkušnje.

Poglejmo sedaj koledar 3. moške divizije (B skupine).

Prvi del prvenstva:

1. kolo: 18. 2.

Olympia B — Dom B (18. Valletta del Corno)

Azzurra — Mossa

Počiva: Arci PAV (Krmim)

2. kolo: 25. 2.

Mossa — Arci PAV

Olympia B — Dom B (18. Valletta del Corno)

Počiva: Dom B

3. kolo: 28. 2.

Mossa — Olympia B (19.30 Kopriva)

28. 2. 76

Arci PAV — Dom B (10. Krmim)

Počiva: Azzurra.

4. kolo: 2. 3.

Dom B — Mossa (20. ITI)

Azzurra — Arci PAV

Počiva: Olympia B

Lepi uspehi smučarjev SK Devin

V marcu bo na sporedu množično zimskošportno tekmovalje

V taboru smučarskega kluba «Devin» je bilo preteklo nedeljo zvečer živahno in veselo. Clani, ki so napolnili dva avtobusa, klubski kombi in nekaj zasebnih avtomobilov, so se zbrali v restavraciji blizu Pordenona in proslavljali uspehe, ki so jih dosegli njihovi mladi tekmovalci na mladinskih igrah ter drugih smučarskih tekmovanjih.

V nedeljo, 1. t. m. so bile na Piacenallu občinske mladinske igre. V devinsko - nabrežinski občini, kjer deluje SK Devin so člani omenjenega kluba zasedli skoraj vsa prva mesta, le eden se je uvrstil na sredino lestvice. Katja Rebuta in Škerk Stefano, zmagovalca mladinskih iger za devinsko - nabrežinsko občino, sta dobro smučala in si zasluženo priborila prvo mesto, vsak v svoji kategoriji.

V nedeljo, 8. t. m. pa je bilo mladinsko pokrajinsko tekmovalje v lesalomu. Tu si je članica SK Devin

priborila prestižno drugo mesto. Zastala je samo za dve sekundi za Pettenati Rosello, ki je progno izpeljal v času 1'00"7. Če bi se veljal lanskoletni pravilnik mladinskih iger, bi Škerkova zastopala Trst na državnem prvenstvu, po letošnjem pravilniku pa bo morala za to uvrstitev ponovno tekmovali in sicer v Trbižu, kjer bodo zbrani vsi najboljši mladi smučarji iz naše dežele. Pri fantih sta Bogatec Igor in Škerk Stefano običala na sredini lestvice, le Legisa Alberto bi se bil uvrstil med prvo deseterico, če ne bi bil preskočil zadnjih vrat.

Kot smo že poročali je SK Devin v letošnji sezoni pravi trenirni otrok v smučarskem teku. Sistematični, redni treninji in zlasti precejšnje zanimanje otrok samih za to nordijsko disciplino je doprinelo do prvih pozitivnih rezultatov. V Sloveniji so se naši cicihani in pionirji na raznih tekmovaljih uvrstili vedno med prvo deseterico. Tako n. pr. sta dva cicihana zasedla prvo mesto, kar da sluti, da se bosta razvila v dobra tekmovalca. V Italiji ne smejo tekmovalci otroci, ki obiskujejo tretji razred osnovne šole. Tekmovalje je dovoljeno otrokom, ki obiskujejo četrti in peti razred osnovne šole. Kljub temu pa so odgovorni predstavniki SK Devin dosegli, da so se tudi otroci iz tretjega razreda osnovne šole udeležili tekmovalnih mladinskih iger. Na tekmovaljih na Piacenallu, kjer je bila udeležba dovoljena le neuradno, so cicihani dokazali, da so dobro pripravljeni. V nedeljo 8. t. m. pa so trije najmlajši tekmovalci nastopili v smučarskem teku v Clautu. Tekmovali so smučarji iz Trsta in pokrajine Pordenone. Proti vsakemu pričakovanju je najmlajša Antonič Katja iz Cerovej, ki obiskuje tretji razred osnovne šole v Mavhinjah, zasedla tretje mesto, saj je le za par sekund zaostala za starejšima kolegicami iz Erta in Clauta. Za svoj uspeh je mala Katja prejela lepo darilo od župana Clauta. Naj omenimo, da je Katja Antonič prva v tržaški pokrajini. Della Schiava Martin iz Sesslana, ki obiskuje tretji razred slovenske šole v Sesslanu in Iori Elio iz Mavhinj (tudi iz tretjega razreda) sta obstala na sredini lestvice, kar obeta velike uspehe v prihodnjem letu. Za dečke je bila proga dolga približno 4 km in je bila speljana na štiri stezi, kot za državno kategorijo članov. V nedeljo so se v Clautu namreč vrstila razna smučarska tekmovalja v tehnik, na katerih so nastopili prvorazredni smučarji, kot so finančni stražniki iz Predazzo, gozdni stražniki in drugi najboljši klubi iz Cortine in Carnie. Oba tekmovalca, Jori Elio in Della Schiava Martin, sta prejela od turistične ustanove v Clautu poleg medalj še majhen spominek.

V nedeljo, 8. t. m. pa je bilo mladinsko pokrajinsko tekmovalje v lesalomu. Tu si je članica SK Devin

SK Devin bo prihodnji mesec zaključil svojo letošnjo zimsko sezono z veliko množično manifestacijo v treh zimskih disciplinah na katerih bodo lahko tekmovali vsi otroci. O tem tomo še poročali.

NOGOMET

RIM, 14. — V italijanski prestolnici je včeraj umrl bivši vratar Ajaxa Jaap Kelderman, ki je v svoji bogati športni karieri tudi uspešno igral deseteroboj, saj je tudi nastopil na olimpijskih igrah v Helsinkih.

RIM, 14. — Italijanska nogometna disciplinska komisija je obdala prvo šampionato, da o hahko prvotnega iz Genove igral na domačem terenu. Šampionato bo tako v nedeljo proti Milanu spel igrala na tujem, in sicer v Bergamu.

ŠAHOVSKA PANORAMA

Novi prvak SZ veleojster Tigran Petrosjan je na 43. prvenstvu igral bolj prodorno in borbeno kot sicer. Šahovski komentatorji po svetu ugotavljajo, da je njegova zmaga povsem zaslužena. V zelo močni konkurenci je zbral dve tretjini možnih točk in zmagal takrat, ko je bilo to najbolj potrebno, v srečanju z neposrednim tekmečem, tedaj vodilnim Gulikom, dve koli pred koncem. Njegovemu uspehu je bil tudi spremenjen način igranja. Na tem šampionatu je igral bolj podjetno prav zaradi občinstva, saj je Armenec in njegovi rojaki so vsak dan do zadnjega kotička napolnili dvorano filharmonije v Erevanu, v kateri je bilo prvenstvo. Sam Petrosjan je izjavil, da je bilo v takih razmerah pač težko igrati miroljubno.

Novi prvak je zadovoljen s svojo igro in končnim rezultatom. Med mlajšimi sta po njegovi oceni na šampionatu največ pokazala Vagran in Romanšini. Za njiju pravi, da ju čaka blesteča kariera, če bosta nadaljevala tako kot sta zastavila.

Petrosjan je tako zaključil lansko leto z novo zmago starejše generacije, ki ni lani dosegla precej uspehov. Petdesetletni Geller je zmagal na Alexandrovem turnirju pred SM-slovom (54) in Bronsteinom (51), Geller je bil prvi tudi na Aljehonem memorialu prca Spasskim (38) in Holmovim (50). Lani je zmagoval tudi z adz je pokoljil, Paul Kerres, ki se je pred meščanskimi turnirjema, kot osrednjim dogodkom letošnjega leta, še posebej za mnogi, saj bo spopad generacij seboj srdit, kot je bilo pričakovati.

V komentirani pariji bomo skušali prikazati igro šampiona, katero odlikuje pozicijska igra in dosledno kaznovanje najmanjših nasprotnikov napak. Partija pa je tudi lep prispevek k otvoritveni teoriji sicilijanske obrambe.

43. šampionat SZ

EREVAN 1975

T. Petrosjan — A. Beljavski

Sicilijanska obramba

1. c4 c5, 2. Sf3 g6, 3. e4 Sc6, 4. d4 cd4 5. Sd4: Sd4:

Po začetni angleški otvoritvi je partija prešla v Marocijevo varianto sicilijanske obrambe, katero teorija ocenjuje, da je ugodnejša za belega. Varianto sta uspešno uporabljala tudi slovenska veleojstra Pirc in Parma. Beljavski jo je na šampionatu SZ uporabil tudi proti veleojstru L. Polugajevskemu.

6. Dd4: Sf6, 7. Sc3

6. Dd4: Sf6, 7. Sc3

7. ... d6, 8. Lg5 Lg7, 9. Dd2

Petrosjan umika damo s polja d4 in tako onemogoča nasprotniku da pride do raznih taktičnih možnosti ze v otvoritvi.

9. ... 0-0

V partiji s Polugajevskim v 9. kolu je Beljavski nadaljeval: 9. ...

Le6, 10. Te1 Tc8, 11. b3 Da5, 12. f3 b6, 13. Le3 0-0, 14. Ld3 (v slučaju 14. Lb6: Lb6: 15. Dh6: d5? 16. cd5: 15. Dd2 Sb4) 14. ... Kh7, 15. 0-0 a6, 16. h3 Sd7, 17. f4 f5, 18. ef5 Lf5: s prednostjo belega. Tokrat Beljavski zamenja plan igre v otvoritvi.

10. Ld3 a6, 11. 0-0 Ld7

Položaj lovca na polju c6, kamor je namenjen, je bil obetajok, kakor na e6, saj lovec kontrolira središnje polje e4 in pripravlja bočni udar s potezo b7-b5.

12. Tj1 Lc6

Pozornost zasluži tudi poteza 12. ... Db8 z idejo Tc8 in b7-b5, vendar pa ima beli takrat dva dobra odgovora 13. Sd5 ali 13. Lf6:

13. Tacl e6

Beljavski se ne odloči za potezo 13. ... b5, ker je beli pripravil odgovor 14. Sd5, ki je močnejši od nadaljevanja 14. cb5 ab5, 15. Sb5: Lb5: 16. Lb5: Ta2: in črni nima težav. Poteza 13. ... c6, ki je obenem tudi kontrola nad točko d5, pa slabi kmetu na polju d6.

14. b4 b6

Pozicija črnega je zelo utesnjena, saj sedaj tudi dama nima poti v belo pozicijo. Sedaj bi na 14. ... b5 črni ostal brez kmeta.

15. Td1!

Odlična poteza, ki je odraz prefinjenega čuta Petrosjana za položaj na šahovnici. Sedaj bi na 15. Df4 sledilo 15. ... Sh5 in črni se reši neprijetne vezave po diagonalih d4-d8.

15. ... De7?

Velika napaka! Nič boljše ni 15. ... De7 ker sledi 16. Sd5 in po 16. ... Db8 se vrne skokaj nazaj na polje c3. Toda Petrosjan ima na 15. ... De7 potezo 16. Lb1, ki od-

Trenutno so Križani boljši od Trebencev

V naraščajniškem prvenstvu položaj ni preveč jasen

MLADINCI

Prejšnjo nedeljo je bilo odigrano drugo kolo finalnega dela prvenstva. Na sporedu sta bili srečanja med Libertasom in Edero ter med Vesno in Primorcem. Obe tekmi sta se zaključili z enakim izidom. Slovenski derbi med Vesno in Primorcem je jasno dokazalo, da so trenutno Križani boljši od Trebencev, saj so dosegli kar tri zadetke (Soavi, Zucca in avtogol) proti nemu (Mauro Kralj). V preostalem srečanju je Libertas nepričakovano premagal Edero (strelci: Stefanich, Gallitelli in Brainich za Libertas, Zaccagna za Edero) ter se povzpел sam na prvo mesto lestvice, z eno točko prednosti pred Vesno.

IZIDA: Vesna — Primorec 3:1

Libertas — Edera 3:1

LESTVICA: Libertas 4, Vesna 3, Edera 1, Primorec 0.

Jolo

NARAŠČAJNIKI

Po tretjem kolu naraščajniškega prvenstva se ni položaj moštev na vrhovih lestvic razjasnil.

V skupini A so na prvi stopnici kar štiri ekipe, med katerimi sta tudi Triestina in Ponziana. V skupini B zasedata vrh lestvice Giarzole in Edera, medtem ko je Kras se brez točke. Kras je prejšnjo nedeljo, kljub visokemu porazu z Zaulami, dosegel svojo prva dva zadetka in sicer s Stulejem in Bertolinom.

V skupini C nista nastopala ne Breg, ne Union; na vrh lestvice pa se je povzpел CGS.

IZIDI TRETJEGA KOLA

SKUPINA A

Triestina - Esperia Pio XII A 3:1

Ponziana - Bleue Star 4:1

De Macori - Costalunga 0:0

Inter Sv. Sergij - Chiarbola 2:0

SKUPINA B

Zaule - Kras 7:2

Esperia Sv. Alojz - San Marco 0:3

Giarzole - Libertas 5:0

Campanelle - Edera 0:4

SKUPINA C

Rosandra - Union (prekinjena pri stanju 0:1)

CGS - Fortitudo 2:0

Muggesana - Rozzolo 0:1

Esperia Pio XII B - Soncini 0:1

LESTVICE

SKUPINA A

Esperia Pio XII A, Triestina, Ponziana, Inter Sv. Sergij 4, De Maco 3, Opicina "Supercaffe" 2, Costalunga 1, Chiarbola in Bleue Star 0.

SKUPINA B

Giarzole in Edera 5, San Marco 4, Esperia Sv. Alojz 3, Libertas in Zaule 2, Campanelle 1, Kras in Roianese 0.

SKUPINA C

CGS 6, Soncini in Rozzolo 4, Fortitudo 3, Union, Breg in Muggesana 1, Esperia Pio XII B in Rosandra 0.

Jolo

SNEŽNE RAZMERE

TRBIŽ 25

VIŠARJE 95

NEVEJSKO SEDLO 40

KOČA GILBERTI 180

FORNI AVOLTRI 20

FORNI DI SOPRA 30

PRAMOLLO 70

RAVASCLETO 10

ZONCOLAN 110

SANURIS 50

MARTULIK 40

KRANJSKA GORA 30

PLANICA 38

BLD 18

ZATRNIK 40-55

POKLJUKA 85

BOHINJ 50

VOGEL 150

KOMNA 120

KREDARICA 190

ZELENICA 90

ŠPANOV VRH 45

JEZERSKO 45

STARI VRH 40

KALIC 40

BOVEC 16

KRANJ 350

KRAVEK 40-70

VELIKA PLANINA 40-50

I. K.

ROD MODREGA

TABORNIŠKI KOTIČEK

GORICA

VALA

TRST

12. zimske olimpijske igre v Innsbrucku 1976

12. dan

Zlato in srebro za Italijo v slalomu Formo zmagovalec v teku na 50 km

Po ogorčenem boju je Sovjetska zveza le zmagala v hokeju - Ostali kolajni sta last Nizozemske in Vzhodne Nemčije - B. Križaj padel in A. Kozelj 31.

INNSBRUCK, 14. — Predzadnji dan letošnjih olimpijskih iger je bil izredno zanimiv. Italijani so v alpskem smučanju končno zabeležili uspeh, ki so ga toliko pričakovali: to po zaslugi Grosa in Thöni, v najlepšem in tradicionalno dramatičnem 50 km dolgem maratonu pa je Norvež Formo rešil rast severnjakov in zadal Sovjetom hud poraz. Slabo je kazalo tudi hokejašem SZ, ki so le v zadnji tretjini strli odpor ČSSR. NDR je tudi v štiridesednem bobu osvojila zlato odličje, Nizozemska pa je prišla do kolajne na 10 tisoč metrov s Kleinom.

Tekma med SZ in ČSSR je bila kot vedno izredno razburljiva. Če-hoslovaki se očito razirajo pred svojimi tradicionalnimi tekmi, tokrat pa so v prvi tretjini nasprotnika povsem zmedli in povedli z goloma Novotnega in Buble. SZ je

KOLAJNE

1. Sovjetska zveza	13	6	8
2. NDR	7	5	6
3. ZDA	3	3	4
4. Norveška	3	3	1
5. ZRN	2	5	3
6. Finska	2	4	1
7. Švica	1	3	1
8. Nizozemska	1	2	3
9. Italija	1	2	1
10. Avstrija	1	1	2
11. Kanada	1	1	1
12. Vel. Britanija	1	0	0
13. ČSSR	0	1	0
14. Švedska	0	0	2
15. Francija	0	0	1
Liechtenstein	0	0	1

stalo napadala, bila pa je brez moči pred hitrimi protinapadi pribežnih nasprotnikov. Obleganje Havlicekovih vrat je obrodilo zaželene sadove v drugi tretjini, in 18. minuti pa je Petrov prestregel žogo, ki se je odbila s prečke po Harlamovem streli in izenčil. Čehi niso znali izkoristiti prednosti dveh igralcev, v tretji tretjini pa so le še enkrat prešli v vodstvo z Novakom. Že je kazalo, da bo prišlo do velikega presenečenja, ko so v 17. minuti Sovjeti izenčili z Jakusevim, nato pa zmagali z golom Harlamova.

Tretje mesto je presenetljivo osvojila ZRN, ki je v zadnjem kolu premagala ZDA s 4:1. O uvrstitvi je odločala razika v polih, v medsebojnih tekmah nato pa se kolonik, ki je bil malo ugodnejši za ZRN v škodo Fincev. Slednji so gladko odpravili Poljsko.

Rezultati:	
Finska - Poljska	7:1
ZRN - ZDA	4:1
SZ - ČSSR	4:3

LESTVICA				
1.	Sovjetska zveza	5	40	11 10
2.	ČSSR	5	17	10 6
3.	ZRN	5	21	24 4
4.	Finska	5	19	18 4
5.	ZDA	5	15	21 4
6.	Poljska	5	9	37 0

Končno so tudi Italijani prišli do toliko pričakovanega slavlja. Piero Gros je ravno na olimpijskem prizorišču slavil svoj prvi uspeh v letošnji sezoni, Gustav Thöni pa je osvojil srebrno medaljo. Malo je manjkalo, da ne bi slavje dopolnil še Bieler, ki je po odlični prvi vožnji bil še enkrat šved Stenmark, ki je znova pokazal preveliko živčnost. V prvem spustu je bil res zelo slab in dvakrat celo na tem, da pade, v drugem pa je zaradi tega izbral tisto agresivno taktiko, ki mu je v veleslalomu prinesla bron. Po prvi polovici druge vožnje je že nadomnil polovico zaostanka nad Thöniem, potem pa je zadel vrata in padel (prvič v letošnji sezoni).

Za presenečenje bi pravzaprav poskrbel Willy Frommelt. Zastopnik Liechtensteina je bil v prvem, zahtevnejšem spustu nepričakovano prvi s 57 stotinkami prednosti pred Thöniem, 97. pred Jungingerjem, 1'06 pred Bielerjem, 1'27 pred Grosom. Kazalo je, da bo tudi v tej panogi slavil poprečni tekmovalce. V drugi vožnji pa so se Italijani res izkazali. Gros je bil na startu drugi in je pokazal enkrat toliko zvrhanosti mero hladnokrvnosti. Na težki progi je zagrešil le nekaj manjših napak in prikazal odlično skok. Po Stenmarkovem padcu je nastopil Thöni, ki je bil še enkrat preveč oprezen. Napravil je nekaj hujših napak in napravil vso prednost nad Grosom. Frommelt se ni upal pono-

viti nastopa s prve vožnje. Spustil se je oprežno a še enkrat nepričakovano zanesljivo in dosegel četrti najboljši čas, kar mu je še vedno zadostovalo za bronasto kolajno, ki predstavlja zanj izreden uspeh. Dober je bil tudi Tresch, ki se je dokopal do četrtega mesta, svoj glavni cilj pa je že pred tem zgrešil: S padcem v veleslalomu si je namreč pripravil zmago v kombinaciji, ki je bila po odličnem nastopu v smuku za njegova. Naslov svetovnega prvaka je na podlagi te lestvice pripadel Thöni, ki je s 24,62 točkami prehitel Frommelta, Jonesa, Jungingerja in Wenzela. Med mnogimi, ki niso dokončali današnjega slaloma, je bil tudi Jugoslovian Križaj, ki je padel že takoj v začetku prve vožnje. Zal pa je bilo stanje proge res obupno in tekmovalci z višjimi startnimi števkami so imeli hude težave. Najboljši Jugoslovian je bil Andrej Kozelj, ki je dosegel 31. mesto med 39. uvrščenimi (nastopalo pa je 59 tekmovalcev). V kombinaciji je bil Kozelj 13.

Vrstni red:	
1. Piero Gros (It.)	2'03"29
2. Gustav Thöni (It.)	2'03"73
3. Willy Frommelt (Liecht.)	2'04"28
4. W. Tresch (Švi.)	2'05"26
5. C. Neureuther (ZRN)	2'06"56
6. W. Junginger (ZRN)	2'07"08
7. A. Morgenstern (Av.)	2'07"18
8. P. Luescher (Švi.)	2'08"17
9. F. F. Ochso (Šp.)	2'08"35
10. A. Wenzel (Liecht.)	2'08"73
11. J. Bachleda (Polj.)	2'08"81
12. S. Strnad (Sve.)	2'09"08
13. C. Adgate (ZDA)	2'09"53
14. M. Sochor (ČSSR)	2'09"61
15. A. Burger (ZRN)	2'10"31
16. R. Kohrer (Fr.)	2'10"31
17. T. Jakobsson (Sve.)	2'11"24
18. J. P. Pierrat (Fr.)	2'11"77
19. G. Jones (ZDA)	2'12"71
20. J. Ferstel (ZRN)	2'14"34
31. Andrej Kozelj (Jug.)	2'23"66

Veliko presenečenje v hitrostnem drsanju na 10.000 m. Drsalciše pred veliko «Olympiahalle» je bilo pod hudim metežem in pričakovalo se je, da bodo rezultati ustrezno slabi kot skoraj vsi na letošnjih igrah. Pomozno osebe je stalo čisto drsalciše, vmesni časi najboljših pa so postavlili na glavo vsa predvidenja.

Najprej je od boljših drsal Nizozemec Van Helden. Že od prvega kilometra naprej je bilo jasno, da Van Helden naskakuje celo svetovni rekord Stensena. Posebno močno je potegnil med 3000 in 6000 metri, ko je za rekordom zaostajal samo za dobri dve sekundi. Ta napor ga je verjetno drago stal, ker je že v naslednjih krogih začel izgubljati brzino in ob koncu dosegel čas 15 min. 02"20, ki je bil dalj časa najboljši, ni pa dajal prevelikih jamstev za prvo mesto. In res je Stensen bolj porazil svoje moči in v enakomernem ritmu dosegel znatno boljši čas 14"53"30. Tekmovalje je bilo na papirju že odločeno, ker je tudi najboljši Sovjet Varlamov zaostal celo za Van Heldenom. Na progo je končno prišel drugi Nizozemec Klein, ki je podobno kot rojak Van Helden začel silovito. Njegov vmesni čas bil še boljši in s kilometri se je manjšala tudi njegova zamuda za svetovnim rekordom. Pri 8000 metrih je zaostajal za manj kot sekundo. Klein je v zadnjih treh krogih nikakor ni popustil in na cilju je za svetovni rekordom zaostal za samo 28 stotink sekunde. Glede na današnje vremenske razmere je njegov dosegel daleč boljši od rekorda. Klein je imel pred igrami čas, ki ni obetal visoke uvrstitve. Konec januarja je v Oslu dosegel 15"20"02.

Končna lestvica:	
1. Piet Kleine (Niz.)	14"50"59
2. Sten Stensen (Nor.)	14"53"30
3. Hans van Helden (Niz.)	15"02"02
4. V. Varlamov (SZ)	15"06"06
5. O. Sandler (Šve.)	15"15"21
6. C. Coates (Avstral.)	15"16"80
7. D. Carroll (ZDA)	15"19"29
8. F. Krienbeuhl (Švi.)	15"36"43
9. O. Koppa (Fin.)	15"39"73
10. A. Sjöbrand (Nor.)	15"43"29
17. M. Marchetto (It.)	16"22"55

Skandinavski tekači so vendarle oprali sramoto po razočaranjih v prejšnjih preizkušnjah in Norvežan Ivar Formo je nov olimpijski prvak v maratonu na 50 km. V zelo razburilju tekmi, pod hudim snežnim metežem, so doslej najmočnejši Sovjeti samo v prvi polovici upali na zmago, na koncu pa so morali položiti orožje in priznati premoč drugega.

Tek je bil glede na vmesna merjenja časa razdeljen na štiri dele. Merili so pri 14,5 km, na polovici proge in po 39 km teka. Sam začel

tek je obetal ponovitev prejšnjih panog na 15 in 30 km. Sovjet Ročev je vodil s 15" naskoka nad Klausom. Sledil je Koch (ZDA). Odličen Finec Koivisto je zaostajal že za polminuto, malo bolje pa je šlo tudi Beljajevu (SZ). Jugoslovian Jelenc je tedaj tekkel na 53. mestu, njegova zamuda pa je znašala približno 8 minut. Ritem prvih je bil zelo hiter. V veliki zamudi od 4 do 6 minut so tekli tudi štirje Italijani, ki so se preko članov tehničnega vodstva ponovno izgovarjali... uganite sami s čim! Z mažami.

V naslednjih 10 km je prišlo do odločnega napada Američana Kocha. Njegova prednost je po polovici proge že kazala na zlato. Edini, ki mu je enakovredno ključeval je bil Klaus Koch na 12 minut.

Formo je v nadaljevanju zanesljivo večal svojo prednost nad Klausom. Po 39 km teka je znašal njegov naskok 32 sekund ter 1'53" nad Ročevom, ki je že začel zaostajati. Bilaza sta se mu rojak Garatin in šved Lundback.

Do konca se vrstni red v bistru ni spremenil. Šved Södergren je dokončno prehitel Ročeva, za katerega je bil zadnji kos proge prava trnova pot. Z običajnim finišem se je izkazal Garatin, ki je osvojil svoje drugo četrto mesto. Koch je na koncu tudi podlegel in v olimpijskih igrah odhaja kot dober tekač, vendar ne taka pošast kot so ga z mnogih strani hoteli prikazati.

Italijani Biondini, Favre, Kostner in Primus so odstopili.

Končni vrstni red:	
1. Ivar Formo (Nor.)	2:37'30"05
2. Dieter Klaus (NDR)	2:38'13"21
3. B. Södergren (Sve.)	2:39'39"21
4. I. Garatin (SZ)	2:40'38"94
5. G. Grimmer (NDR)	2:41'15"46
6. K. Aaland (Nor.)	2:41'18"06
7. J. Tyldum (Nor.)	2:42'21"86
8. T. Limby (Sve.)	2:42'43"58
9. J. Repo (Fin.)	2:42'54"89
10. A. Koivisto (Fin.)	2:43'44"79
11. J. P. Pierrat (Fr.)	2:44'03"31
12. V. Ročev (ZDA)	2:44'31"23
13. W. Koch (ZDA)	2:44'34"69

Reinhard Nehmer je tudi v zadnjih dveh vožnjah potrdil svojo premoč in osvojil še drugo olimpijsko lovoriko v bobu, tokrat s štiriclanško posadko. Za razburilju razplet so si

cer preskrbeli Švica, med katerimi je Schaerer z drugo posadko v obeh današnjih spustih zabeležil najboljši čas, pridobil pa je vsekakor le nekaj stotink, kar mu je zadostovalo komaj za drugo mesto s kate-rega je odrinil veterana iz ZRN Zimmerera. Ostale posadke so bile daleč slabše in niso nikoli posegle po kolajnah. Zlasti velja to še za Italijane, ki so ostali na včerajšnjih slabih uvrstitvah.

Končni vrstni red:

1. NDR 1 (Nehmer, Babok, Germeshausen, Lehmann)	3'40"43
2. Švica 2 (Schaerer, Aechli, Marti, Benz)	3'40"89
3. ZRN 1 (Zimmerer, Utschneider, Bittner, Schumann)	3'41"37
4. NDR 2	3'42"44
5. ZRN 2	3'42"47
6. Avstrija 2	3'43"21
7. Avstrija	3'43"79
8. Romunija 1	3'43"91
9. Švica 1	3'44"04
10. Francija 1	3'44"90
11. Italija 2	3'45"80
12. Italija 1	3'45"87

Prišli smo do zadnje odločitve 12. olimpijskih zimskih iger, do skokov na veliki skakalnici v Bergislu. Predvčerajšnji sicer v nevarnosti, ker obetajo vremenoslavci še nadejal močan veter, ki bi lahko povzročil izvedbo tekmovalja v ponedeljek.

O jutrišnjih ali ponedeljskih skokih lahko rečemo, da sta za NDR Hans - Georg Aschenbach in Jochen Danneberg, v izredni formi in da sta Eckstein in Glass še vedno kandidata za najboljša mesta, vsaj med prvimi desetimi če ne više. Praktično je postava NDR dokaj presenetljivo nadomnila zamudo za Avstrijo v razpoložljivosti enakovrednih vrhunskih skakalcev. Skoki na 90-m skakalnici nudijo ekipi NDR bolj mirno pričakovanje, ker je njihova odgovornost znatno manjša od avstrijske.

V taboru belo-rdečih naj bi prišlo

do hudih preprirov glede sestave človeške sešile iz zračno propustnega materiala, hrbtno stran pa iz nepropustnega. Zrak, ki ga obleka med poletom sprejme ustvari nekakšno mini - padalo, ki podaljša polet za nekaj drobec sekunde ali celo za nekaj sekund. Odvisno je seveda od načelne zmogljivosti skakalnice.

Skakalci ostalih držav so kakovostno zelo ozko silueto, so jo skušali na umeten način povečati. V namen so razširili obleke v rame njih v zloži penaste gume. Glede teh vložkov pa obstaja pravilo mednarodne smučarske zveze, ki dovoljuje plast največ 2 mm. Spretni krojači pa so ta paragraf premostili in čeprav bodo morali skakalci po opravljenih poskusih v slatičnice na pravcati «strip-lease» zaradi tega ne bo diskvalifikacij.

Favoriti v današnjih tekmovaljih

Na veliki skakalnici v Bergislu zadnje kolajne ob «vojni opreme»

Neizbežen dvoboj Avstrija - Vzhodna Nemčija - Elita ima enakovredno opremo - Odločala bo forma in športna sreča

Prišli smo do zadnje odločitve 12. olimpijskih zimskih iger, do skokov na veliki skakalnici v Bergislu. Predvčerajšnji sicer v nevarnosti, ker obetajo vremenoslavci še nadejal močan veter, ki bi lahko povzročil izvedbo tekmovalja v ponedeljek.

O jutrišnjih ali ponedeljskih skokih lahko rečemo, da sta za NDR Hans - Georg Aschenbach in Jochen Danneberg, v izredni formi in da sta Eckstein in Glass še vedno kandidata za najboljša mesta, vsaj med prvimi desetimi če ne više. Praktično je postava NDR dokaj presenetljivo nadomnila zamudo za Avstrijo v razpoložljivosti enakovrednih vrhunskih skakalcev. Skoki na 90-m skakalnici nudijo ekipi NDR bolj mirno pričakovanje, ker je njihova odgovornost znatno manjša od avstrijske.

Sopomni se vrstnega reda izpred štirih let:

1. Fortuna (Polj.)	t. 219,8
2. Steiner (Švica)	219,9
3. Schmidt (NDR)	219,3

Torej «outsider» pred dvema priznanimi specialistoma in pred celotno japonsko koalicijo, ki je bila tedaj morda močnejša kot danes avstrijska.

Za skoke je letos značilno, da se vsa tekmovalja odvijajo v senci take imenovane «vojne zaradi opreme».

Švicarski izvedenec inž. Reinhard Straumann je glede novosti v opre-mi izdelal dokaj zanimivo študijo, kjer analizira prednosti nove opreme med zaletom, med odzivom in med poletom ter pristankom.

Za vse skakalce nudi zalet dva elementa katere se ne da spremeniti. To sta naklon zaletišča in teža skakalca, ki vpliva na hitrost. Namen raziskav je bil, da se brzino zaleta poveča. Najprej z ustreznimi mažami za smuči, kar je že splošno znanje in ne predstavlja nobene tajnosti. Za zmanjšanje odpora zraka je bilo treba postaviti profil telesa v čimbolj aerodinamični profil in ta profil prevleči z obleko, ki naj bi bila gladka. Z gladkimi in za zrak nepropustnimi oblekami so odpor zraka zmanjšali za približno petino.

Poskusi v vetrovni tuneli in v praksi so pokazali, da so s tem izboljškom dosegli predrivom brzine, ki so bile za dober meter na sekundo večje od prejšnjih. Ta element naj bi omogočal za približno 5 metrov daljše skoke.

Drugi element skoka — odziv — je ostal še neoključen od «vojne». Tu obvelja še vedno spretne in moč skakalca, med poletom pa pride ponovno v poštev oprema. Zadnja novost je v tem smislu znani «zračni balon». Ta balon so

Tak prizor bi pričakovali: le Stenmark je moral prepustiti mesto Frommeltu

Favoriti v današnjih tekmovaljih

Na veliki skakalnici v Bergislu zadnje kolajne ob «vojni opreme»

Neizbežen dvoboj Avstrija - Vzhodna Nemčija - Elita ima enakovredno opremo - Odločala bo forma in športna sreča

Prišli smo do zadnje odločitve 12. olimpijskih zimskih iger, do skokov na veliki skakalnici v Bergislu. Predvčerajšnji sicer v nevarnosti, ker obetajo vremenoslavci še nadejal močan veter, ki bi lahko povzročil izvedbo tekmovalja v ponedeljek.

O jutrišnjih ali ponedeljskih skokih lahko rečemo, da sta za NDR Hans - Georg Aschenbach in Jochen Danneberg, v izredni formi in da sta Eckstein in Glass še vedno kandidata za najboljša mesta, vsaj med prvimi desetimi če ne više. Praktično je postava NDR dokaj presenetljivo nadomnila zamudo za Avstrijo v razpoložljivosti enakovrednih vrhunskih skakalcev. Skoki na 90-m skakalnici nudijo ekipi NDR bolj mirno pričakovanje, ker je njihova odgovornost znatno manjša od avstrijske.

Sopomni se vrstnega reda izpred štirih let:

1. Fortuna (Polj.)	t. 219,8
2. Steiner (Švica)	219,9
3. Schmidt (NDR)	219,3

Torej «outsider» pred dvema priznanimi specialistoma in pred celotno japonsko koalicijo, ki je bila tedaj morda močnejša kot danes avstrijska.

Za skoke je letos značilno, da se vsa tekmovalja odvijajo v senci take imenovane «vojne zaradi opreme».

Švicarski izvedenec inž. Reinhard Straumann je glede novosti v opre-mi izdelal dokaj zanimivo študijo, kjer analizira prednosti nove opreme med zaletom, med odzivom in med poletom ter pristankom.

Za vse skakalce nudi zalet dva elementa katere se ne da spremeniti. To sta naklon zaletišča in teža skakalca, ki vpliva na hitrost. Namen raziskav je bil, da se brzino zaleta poveča. Najprej z ustreznimi mažami za smuči, kar je že splošno znanje in ne predstavlja nobene tajnosti. Za zmanjšanje odpora zraka je bilo treba postaviti profil telesa v čimbolj aerodinamični profil in ta profil prevleči z obleko, ki naj bi bila gladka. Z gladkimi in za zrak nepropustnimi oblekami so odpor zraka zmanjšali za približno petino.

Poskusi v vetrovni tuneli in v praksi so pokazali, da so s tem izboljškom dosegli predrivom brzine, ki so bile za dober meter na sekundo večje od prejšnjih. Ta element naj bi omogočal za približno 5 metrov daljše skoke.

Drugi element skoka — odziv — je ostal še neoključen od «vojne». Tu obvelja še vedno spretne in moč skakalca, med poletom pa pride ponovno v poštev oprema. Zadnja novost je v tem smislu znani «zračni balon». Ta balon so

ustvarili s tem, da so prednji del obleke sešili iz zračno propustnega materiala, hrbtno stran pa iz nepropustnega. Zrak, ki ga obleka med poletom sprejme ustvari nekakšno mini - padalo, ki podaljša polet za nekaj drobec sekunde ali celo za nekaj sekund. Odvisno je seveda od načelne zmogljivosti skakalnice.

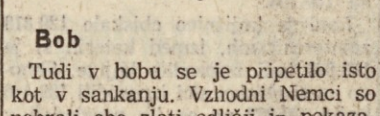
Ker nudi profil telesa med poletom zelo ozko silueto, so jo skušali na umeten način povečati. V namen so razširili obleke v rame njih v zloži penaste gume. Glede teh vložkov pa obstaja pravilo mednarodne smučarske zveze, ki dovoljuje plast največ 2 mm. Spretni krojači pa so ta paragraf premostili in čeprav bodo morali skakalci po opravljenih poskusih v slatičnice na pravcati «strip-lease» zaradi tega ne bo diskvalifikacij.

KRIZMAN

RAČUNICA OB KONCU LETOŠNJIH IGER

ZDA v umetnostnem drsanju Tradicija ne velja v bobu

V obeh panogah so letošnje olimpijske igre potrdile zaton nekdanjih šol in in prodor predvsem vzhodnih držav

Bob

Tudi v bobu se je pripetilo isto kot v sankanju. Vzhodni Nemci so pobrali obce zlati odličji in pokazali tako popolno premoč v disciplini, ki je še pred par leti sploh ni poznali. Ostanke so pospravili Švica in zahodni Nemci po za-slugi Schaerera in Zimmermana, ki sta odnesla po eno srebro in eno bronasto kolajno.

Po tem kar smo povedali, je jasno da NDR še ni imela nobenega odličja v tej disciplini, najbolj uspešni poleg Švica je bil po bili do sedaj Italijani in Američani, ki so zdaj zdrknili povsem v ozadje. Po 13. olimpijskih igrah je bera kolajni naslednja:

1. Švica	5	5	6
2. ZDA	5	4	5
3. Italija	3	4	2
4. ZRN	2	1	3
5. NDR	2	0	0
6. Nemčija (sk.)	1	2	1
7. VB	1	1	1
8. Kanada	1	0	0
9. Avstrija	0	2	0
10. Belgija	0	1	1
11. Romunija	0	0	1

Umetnostno drsanje

Sovjetska zveza je tudi letos gospodarila v parih, med posamezniki pa je doživela predvsem v moški konkurenci nov poraz. Sicer je tokrat bilo prvič na sporedu tudi tekmovalje v plesu, tako da je imela SZ na razpolago kolajno več, saj sta Pahomova in Gorškov bila brez konkurence, isto pa velja

Nočemo maščevanja pač pa resnico

(Nadaljevanje z 2. strani)

nil sodne akte javnemu tožilstvu, da nadaljuje preiskavo o vseh ostalih zločinih, ki so bili zgrešeni v Rižarni proti partizanom in antifašistom.

Na tiskovni konferenci so bili poleg senatorja Marisa prisotni še drugi podpredsednik združenja ANED gen. Giuseppe Ardi, vsedržavni tajnik Abele Saba, tajnik tržaške sekcije ANED Giovanni Postogna in številni odvetniki kolegijskega, ki bo na procesu brani interese prizadetih strank.

Po izčrpnih obrazložitvah stališča združenja ANED in odvetniškega kolegijskega, ki bo zastopal prizadete stranke na procesu, so nekateri odvetniki in sen. Maris odgovarjali na vprašanja novinarjev.

Tako je na zadnje vprašanje našega urednika odgovoril sen. Maris, kot podpredsednik vsedržavnega združenja ANED in izjavil, da bo to združenje skupno z drugimi organizacijami sprožilo akcijo, da se odpravijo odklonev zloglasnemu Colletti. Glede sodnega postopka proti kolaboracionistom, ki bi bili sicer oproščeni zaradi amnestije, so odvetniki odgovorili, da bi jim morali soditi zaradi sodelovanja pri umorih in ropih skupine Einsatzkommando Reinhard, in to na naslednjem procesu. V zvezi s kolaboracionizmom in dolgoletnim molkom o zločinih v Rižarni, zaradi česar se bo proces začel šele po več kot tridesetih letih, je odv. Carnestrini poudaril, da se je kolaboracionizem v tem primeru nadaljeval v raznih oblikah še dolga leta po vojni in je se italijanska sodna oblast zanimala šele nekaj let potem, ko so nemški preiskovalni organi uvedli postopek proti pripadnikom skupine EK Reinhard zaradi zločinov v Rižarni. Odv. Cosattini iz Vidma pa je pripomnil, da tudi organizacije, stranke in tisk niso del krivde, ker je tako pozno prišlo do odkrivanja tragične zgodovine Rižarne in obtožbe krivcev tako udihi zločinov.

Organizatorji tiskovne konference so se dopolnjevali v Rižarno, kjer so položili vence pred niso, v kateri počivajo posmrtni ostanki žrtve, nato pa so se odpravili k tržaškemu županu Spaccini, da mu orisajo stališče ANED ter prizadeti strank do procesa proti krivcem Rižarne. V imenu vseh je spregovoril senator Maris, ki je z njemu lastno jasnostjo in zavzetostjo pojasnil županu vzrok kritičnih pripomb k zaključkom javnega to-

žila in sodnemu ukazu preiskovalnega sodnika Serba. Pri tem je tudi poudaril, da demokratične sile ne zahtevajo maščevanja, pač pa hočejo, da se enkrat za vselej pove zgodovinska resnica o Rižarni. Spaccini se je zahvalil Marisu in ostalim za pojasnila in poudaril, da povsem sprejema njihove kritične pripombe k procesu, saj mora trideset let po koncu vojne resnica končno na dan. Pripomnil pa je, da je sodna obravnava izredne važnosti, saj pomeni, da so bile poražene tiste sile, ki so hotele prikriti resnico o Rižarni in s tem tudi svoje sodelovanje z oblastmi Adriaticches Küstenlanda. Vredno je pripomniti, da gre ravno za tiste sile, ki danes točijo krokodilje solze zaradi sporazuma v Osimu in obtožujejo, da smo prodali del italijanskega ozemlja Jugoslaviji. Doler bomo imeli pogum, da vse to jasno povemo, bomo imeli veliko zaslugo, da povemo resnico, tragično resnico, ki je nikakor ne moremo sprejeti.

VESTI S KOPRSKEGA

Razprava o letošnjem družbeno gospodarskem razvoju Koprškega

Družbeni proizvod naj bi narasel za 8 odst., proizvodnost za 3 odst. ter izvoz industrijskih izdelkov za 60 odstotkov

KOPER, 14. februarja. — Izvršni svet skupščine občine Koper je podrobno obravnaval osnutek resolucije o letošnjem družbeno ekonomskem razvoju občine. Osnutek predvideva, da se bo realni družbeni proizvod v primerjavi z lanskim letom povečal za 8 odstotkov, produktivnost bo narasla za 3 odstotke, izvoz industrijskih proizvodov pa za 60 odstotkov. Člani izvršnega sveta so poudarili, da bo potrebno pri izvajanju resolucije posvetiti največjo pozornost utrjevanju socialističnih samoupravnih odnosov in večanju reprodukcijskih sposobnosti združenega dela. Člani so tudi na probleme tako imenovanega malega gospodarstva in storitvenih dejavnosti, saj to področje občutno

zaostaja. Osnutek resolucije bodo v kratkem dali v javno razpravo in ga bodo pred sprejetjem dopolnili z umestnimi predlogi občanov.

Na seji so tudi sprejeli osnutek odluka o družbenem varstvu udeležencev narodnoosvobodilnega boja in njihovih ožjih družinskih članov. Po tem predlogu naj bi bila najvišja priznavalna enaka znesku najnižjega pokojninskega prejemka, najnižja pa bo enaka znesku kmečke pokojnine, to je 300 dinarjev.

**POVEČANJE IZVOZA
V KOPRSKI LUKI**

V koprski luki so v januarju prevozili 120 tisoč ton blaga, predvsem splošnega tovara. Največ je

šlo južnega sadja (okrog 30 tisoč ton), precej pa tudi lesnih izdelkov in lesa, ki ga v glavnem iz Afrike uvažajo Slovenija les. Razveseljivo je zlasti podatek, da se je izvoz povečal za 68 odstotkov, slabši pa je trenutno položaj v tranzitu, ki je za 16 odstotkov manjši v primerjavi z lanskim januarjem.

**RAZSTAVA V KOPRU
V SPOMIN
BORISA ZIHERLA**

Osnredna knjižnica v Kopru je v svoji izložbi pripravila razstavo del pregodaj umrlega revolucionarja in avtorja številnih marksističnih del prof. Borisa Zihlerja. Razstava nazorno kaže veliko ustvarjalno moč človeka, ki je vse svoje življenje dosledno povezoval svojo pot komunista - borca s trdnim delom bogatenja marksistične teorije.

danes ob obali

KINO

KOPER: ob 10.00 — ameriški — SIN POGLAVARJA MASAJEV; ob 16.00 in 18.00 — italijanski — POTOVANJE; ob 20.00 — ameriški — AKCIJA ZA ATENTAT.
IZOLA: ob 10.00 — ameriški — VESLI KRATKI STIK; ob 16.00 — ameriški — VESLI KRATKI STIK; ob 18.00 — angleško - italijanski — PLACANEC INDO BLACK; ob 20.00 — domači — KMEČKI UPOR 1573.
ŠKOFIJE: ob 17.00 in 20.00 — ameriški — SIN POGLAVARJA MASAJEV.

PIRAN: ob 10.00 — ameriški — TA ČUDOVITA BITJA; ob 16.00 in 18.15 — angleški — UMOR V ORIENTEKSPRESU; ob 20.30 — francoski — DOKTOR POPAUL.
PORTOROŽ: ob 20.00 — ljubljensko veseloigra — ROMANCA ZALJUBLJENIH.

TRGOVINE

Na obali bosta danes med 8. in 11. ura dežurali trgovini v Piranu: — samopostrežna «Koloniale» Trg bratstva — sadje, zelenjava Muzej Aldo, A. Vivoda 2.

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

V vseh treh obalnih mestih je organizirana celodnevna in nočna zdravniška dežurna služba, prav tako pa bodo dežurale tudi lekarnice.

PRIREĐITVE IN ZABAVE
Čez teden bodo na obali odprti vsi plavalni bazeni in drugi športni objekti, barski program pa si lahko ogledate v hotelu Triglav v Kopru, v Metropoli in Palacu, v Portoržu in Pri treh papigah v Piranu.

SPORT

Koper: ob 15. uri mednarodna nogometna tekma Olimpija (Ljubljana) - Ruch (Poljska).

Od ponedeljka dalje bo v urniku avtobusne proge št. 14 majhna sprememba: z glavne postaje bodo vsi avtobusi odhajali 2 minuti prej.

TRŽAŠKI DNEVNIK

RESOLUCIJA ZADRUŽNIH ORGANIZACIJ

Slovenci imajo pravico do rabe svojega jezika

Dokument so sprejeli na včerajšnjem posvetu s Kmečko zvezo na Proseku

Ob zaključku posveta Kmečke zveze z zadružnimi organizacijami, ki je bil včeraj na Proseku v prostori Prosvetnega društva, so izglasovali naslednjo resolucijo naslovljeno na prefekta, predsednika državnega sveta in predsednika državnega odbora, predsednika pokrajne in na župane vseh občin.

Predstavniki zadružnih in drugih organizacij za vzajemno pomoč in skupno delo, in sicer Kmetijske zadruge Trst, Zavarovalnice goveje živine Bazovica, Padriče, Gropada in Jezero, Konzorcija pridelovalcev vin tržaške občine iz Kriza, Kraske zadruške mlekarne, Kraskega zadružnega hleva v Sempolaju, Zadružnega hleva v Dolini, Čvetičarsko - vrtnarske zadruge s Proseka, Gozdne zadruge iz Padrič, Gospo-

darske zadruge Bazovica, Združenje upraviteljev jurskih pravic Bazovica, Trebče, Opčine, Bani, Prosek, Sempolaj in Dolina, zadruge Naš Kras, zadruge Kras, društveno gostilna Opčine, Prosek, Gabrovci in Dolina ter Pokrajinskega združenja rejcev, zbrani 13. 2. 1976 s Kmečko zvezo na posvetu o usklajevanju naporov za ohranjanje in razvoj kmetijske in drugih tradicionalnih dejavnosti na etničnem ozemlju slovenske narodnostne skupnosti v tržaški pokrajini, v okviru naporov za splošen gospodarski in družbeni razvoj pokrajine.

Izražajo čustva vseh članov predstavljenih organizacij in vse slovenske javnosti, kot trdijo, da je nepojmljivo — trideset let po osvoboditvi, za katero je slovenska narodnostna skupnost v Italiji prispevala ogromne materialne in krvne žrtve — dejstvo, da se ni bila udeležena globalna zaščita slovenske manjšine kot narekujejo čl. 3 in 6 ustave ter člen 3 državnega statuta in da se odreda celo osnovna sloveska in politična pravica Slovencev do uporabe materinje jezika v izvoljenih svetih na narodnostno mešanih področjih države. Fur-lanje - Julijske krajine in to v času, ko zadnji mednarodni sporazumi med Italijo in Jugoslavijo nalagajo državi v vseh njenih razdelbah, to je v državnih, pokrajinskih in občinskih upravah tako nujno dolžnost in zato najodločneje zahtevajo takojšnje priznanje pravice slovenskih izvoljenih predstavnikov v vseh javnih ustanovah do izvrševanja svojega poslanstva v materinski, hkrati pa čimprejnejši začetek razprave in odobritev v državnem parlamentu globalnih zaščitnih norm na podlagi čl. 6 ustave in že davno vložjenih zakonskih načrtov.

Plodno leto Ljudske knjižnice

Ljudska knjižnica — organ vladnega komisariata — se je lani obogatila s 3.727 novimi knjigami. Število vseh knjig, ki so na razpolago obiskovalcem, se je tako dvignilo na 109.756.

Lani je knjižnico obiskalo 129.818 zainteresiranih, izmed katerih si je 103.070 tudi izposodilo knjige. Skupno so si obiskovalci izposodili 199.440 knjig, 39.932 pa so jih pregledali v knjižnici.

Slikarske razstave v Miljah in Trstu

Po zelo dolgem odmoru so v Miljah ponovno odprli galerijo «Lo Squero», ki so jo zelo lepo obnovili in razširili ter prenesli njen vhod na Trg republike. Trije znani likovniki in sicer slikarja Aldo Bressanutti in Giovanni Duiz sta razobežila na stene kakih 70 olj in grafičnih listov, kipar Vilibossi pa je velik prostor dopolnil s kakimi 20 svojimi skulpturami. Njihova razstava bo trajala do konca meseca.

Ko smo že v Miljah, ne moremo mimo razstave, ki jo je pripravila miljska sekcija Zveze italijanskih žensk in sicer v zvezi z običajno letno akcijo za vpisovanje v organizacijo. Na razstavi sodelujejo enajst slikaric, od katerih so vse, razen dveh, domačinke, tore, Tržičanke in Miljčanke. K razstavi in celotni manifestaciji se bomo povrnili.

Iz Milj stopimo v Trst, kjer smo sinoči bili na odprtju dveh razstav. Že večkrat smo ugotovili, da je v našem mestu velika galerija. Sinoči pa so v samem začetku Ulice Diaz odprli novo, razkošno galerijo, v kateri so za začetek priložili dva ucaata Piccasovih grobiščnih del.

V galeriji Forum v začetku Ulice Coroneo pa bo do konca meseca razstavljal goriški umetnik istrskega porekla Fulvio Monai.

SPORT SPORT SPORT

ATLETIKA

V TORONTU

Kozakiewicz postavil SR v palici (indoor)

Preskočil je visino 5,58 m

TORONTO, 14. — Poljak Wladislaw Kozakiewicz je postavil na mednarodnem atletskem tekmovanju v Torontu nov svetovni dvoranski rekord v skoku s palico 5,58 m. Dosedanji SR v tej disciplini je bil last njegovega rojaka Tadeusza Slusarskega z znakom 5,57 m.

SMUČANJE

**Ponovno odpovedano
tekmovanje za EP**

PORDENON, 14. — Na Piancavalu bi moralo biti danes mednarodno žensko smučarsko tekmovanje v smuku, veljavno za evropski pokal. Zaradi izredno izdatnega sneženja pa tekmovanja niso mogli izpeljati in so ga odpovedali. Tekmovanje bodo izpeljali jutri, če bodo to dopuščale vremenske okoliščine.

Danes je zapadlo na Piancavalu 40 cm snega.

Na tekmovanju za EP bi moralo danes startati več kot 100 tekmovalk iz 12 držav.

ODBOJKA

Črn dan naših ekip

V okviru raznih odbojkaških prvenstev, v katerih nastopajo naše šesterke, so dosegli med drugimi tudi naslednje izide:

Moska C liga	
Marghera — Bor	3:0
(7, 13, 10)	
Moska C liga	
Bor — WB Pordenon	0:3
(—6, —4, —11)	
Libertas PN — Breg	3:1
(9, —9, 10, 9)	
Moska D liga	
Mestre — Kras	3:1
(10, 14, —16, 7)	
1. ženska divizija	
Sloga — Azzurra	3:1
(13, 8, —9, 8)	

Na odbojkaškem tekmovanju za «Zvezno trofej» je v Pizi tamkajšnji CUS premagal Novolineo s 3:0 (8, 10, 15). Novolinea je na predzadnjem mestu lestvice.

V okviru mladinskega košarkarskega finala v Trstu je Inter 1904 premagal Bor z 90:70 (45:40).

KOŠARKA

Rezultati prve zvezne košarkarske lige:

Olimpija — Željeznica	100:98
Jugoplastika — Industromont	119:76
Beko — Rabotnički	101:82
Bosna — Borac	104:78
Lokomotiva — Radnički	90:83
Metalac — Partizan (prek.)	71:90

Tekma med Crveno zvezdo in Zadrmo bo jutri.

Drugi dan polfinalnega mladinskega vaterpolskega prvenstva v Kranju je domači Triglav izgubil z reškim Primorjem s 7:9 in igral z beograjskim Partizanom neodločeno 10:10.

Protest Združenja slovenskih športnih društev v Italiji

Po dogodkih, ki so nastali v Trentu po odbojkaški tekmi ženske C lige med domačo ekipo Sala in ekipo Brega, ko je sodnik Vason iz Roviga, po zaključeni tekmi opozoril brežanske odbojkarice naj ne pozdravljajo več v slovensčini, ker smo v Italiji, izražajo Združenje slovenskih športnih društev v Italiji svoj ogorčen protest zaradi zadržanja sodnika, ki ni upošteval navodil odbojkarke zveze, ki pravijo, da imajo slovenske ekipe pravico do slovenskega pozdrava. To je pred leti Združenje slovenskih športnih društev v Italiji doseglo na občnem zboru FI PAV v Rimu.

Protestno pismo je Združenje poslalo izvršnemu odboru FI PAV v Rim, meddržavni odboru v Trstu in zaupniku sodnikov pri meddržavnem odboru.

Odborniku Borisu Zidariču je žena Eda rodila krepkega sina IVANA

Srečnima staršema čestitamo, malemu Ivanu pa ročimo vso srečo v življenju

Odbor ŠD Kras

TRST - Ul. Boccaccio 3
Telefon 414161

POŽAR ARTEMIO

TOVORNI PREVOZI

**KMEČKA IN OBRATNIŠKA POSOJILNICA
V NABREŽINI**

Tel. 200186

- sprejema hranilne vloge in
- nudi posojila po ugodnih obrestnih merah

NUDI VSE BANČNE USLUGE

Urniki: 8.30 — 12.30
16.00 — 17.00

Ob sobotah zaprto

sveže pražena kava = prihranek

Sveže pražena kava pomeni prihranek, ker da več škodljivih okusne in dišeče kave.

**CREMAFFÈ praži kavo vsak dan
in jo sproti vsak dan dostavlja**

CREMAFFÈ Vam daje vedno vse najboljše

Cremcaffè PRIMO ROVIS

PAZARNA: UL. PIGAFETTA 6/1 — Tel. 820.747 — Industrijska cone
PUNTO FRANCO VECCHIO Skladišče 10 — Tel. 29.210

DEGUSTACIJA: TRG CARLO GOLDONI 10 — Telefoni 793.735 — 750.575

LINARTHERM

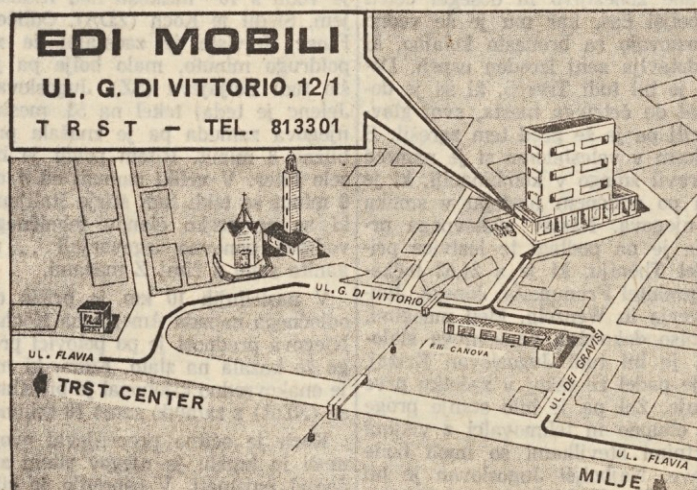
di D. LINARI

Drevored Ippodromo 2/1 A
34139 TRST
Telefon 741-997, f. o. 68314

PONUDBA:

Gorilnik na kurilno olje
OERTLI SANT'ANDREA
Mod. KB 4 nosilnost 1,8-4,5
Kal/h 15.000 - 45.000
Cena 100.000 (sto tisoč) lir.

VELIKA RAZSTAVA POHIŠTVA

**Vse za sodobno opremo in stilno
pohištvo - Izbrani artikli
UGODNE CENE!**

**KVALIFICIRANO OSEBJE
ZA SERVIS IN GARANCIJO
Odkup rabljenega pohištva po ugodnih cenah**

DARWIL

VELIKAN
PRECIZNE
ELEKTRONIKE

VAM PREDSTAVLJA
NOVO SERIJO QUARTZ
SPORT H 3 in H 4 LIGHT
32.768 frekvenc na sekundo
V DESETIH RAZLIČNIH MODELIH
WATERPROOF - SHOCKPROOF

S POPOLNO DVELETNO GARANCIJO

PO IZREDNI CENI:
ŽE OD 38.000 LIR DALJE

Na sliki: eden novih modelov
DARWIL QUARTZ SPORT H 4
z dveletno garancijo!

DARWIL S.p.A — TRST
Trg sv. Antona Novega št. 4
I. - II. - III. nadstropje

URARNA — ZLATARNA — DRAGULJARNA
VSTOP PROST!

ENEL

ENTE NAZIONALE PER L'ENERGIA ELETTRICA
DRŽAVNA USTANOVA ZA ELEKTRIČNO ENERGIJO
Roma - Via G. B. Martini 3

OBVESTILO IMETNIKOM OBVEZNIC

10% POSOJLO NA OSNOVI OBVEZNIC 1975-1982 ZA 300 MILIJARD LIR

Po izzrebanju od 9. februarja 1976 ter v smislu zakonskih določil in pravilnika bodo s 1. majem 1976 izterljive na sedežu Enel ali na običajnih poverjenih bančnih zavodih spodaj navedene nagrade, ki se nanašajo na naslednje obveznice:

300 nagrad po 2.000.000 lir	vsaka na obveznice s številkami 791979
300 nagrad po 1.000.000 lir	vsaka na obveznice s številkami 254075
300 nagrad po 500.000 lir	vsaka na obveznice s številkami 57689
300 nagrad po 500.000 lir	vsaka na obveznice s številkami 171592
300 nagrad po 500.000 lir	vsaka na obveznice s številkami 37200
300 nagrad po 500.000 lir	vsaka na obveznice s številkami 652543

Nagrade se bodo izplačevale proti predložitvi kuponov «A», ki se bodo odrgali od obveznic z izzrebanimi številkami.